

Betænkning

over

- I. forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelser,
 - II. forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg.
(Forhøjelse af underholdshjælp, hjælp ved fødsel og bortfald af bestemmelser om børnebidrag),
 - III. forslag til lov om ændring af lov om folkepension.
(Bortfald af børnetillæg),
 - IV. forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v.
(Bortfald af børnetillæg),
 - V. forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl.
(Bortfald af børnetillæg m. v.) og
 - VI. forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring.
(Ophævelse af regler om barseldagpenge).
- (Afgivet af udvalget den 18. maj 1967).

Udvalget har i en række møder og i et antal samråd med ministeren for familiens anliggender behandlet lovforslagene. Udvalget har desuden fra socialministeren og fra ministeren for familiens anliggender modtaget svar på en række af udvalget stillede skriftlige spørgsmål.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark og Foreningen Bymæssige Kommuner, Socialinspektørforeningen i Danmark, Dansk Kvindesamfund, Den danske Købstadforening, Danske Kvinders Nationalråd, De samvirkende centralforeninger af sygekasser i Danmark og Sammenslutningen af købstædernes sociale udvalg.

De fra organisationerne modtagne skrivelser er optrykt i et bilagshefte til betænkningen.

Ad I. forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelser.

Udvalget har ved gennemgangen af lovforslagets bestemmelser om børnetilskud drøftet, hvorvidt tilskud bør ydes til alle

under 18 år. En af Danmarks Statistik efter udvalgets ønske foretaget undersøgelse har bekræftet udvalgets formodninger om indtægternes størrelse hos de unge. Udvalget har ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at sænke aldersgrænsen.

Det har endvidere været drøftet i udvalget at foreslå en ændring af § 3, som efter lovforslaget kun giver adgang til forhøjelser i tilfælde, hvor forsørgeren er enlig, eller hvor begge forældre er folke- eller invalidepensionister, alt under forudsætning af, at den skattepligtige indkomst ikke overstiger et fastsat beløb. En ændring, hvorefter børnetilskuddet forhøjes i alle tilfælde, hvor forsørgerens skattepligtige indtægt ligger under den foreslåede grænse, skønnes ifølge oplysninger fra ministeren for familiens anliggender at ville medføre merudgifter på ca. 50 mill. kr. pr. år. Ministeren har tillige i et samråd givet udtryk for, at de statsfinansielle forudsætninger for en sådan ændring ikke foreligger. Det har endvidere været fremhævet, at anvendelsen af den skattepligtige indkomst i § 3 som grundlag for afgørelserne er utilfredsstillende, da den

kan lede til forkerte resultater. Udvalget er opmærksom på, at skattedepartementet har iværksat en undersøgelse og herunder har forespurgt de forskellige ministerier om, i hvilke lovbestemmelser begrebet skattepligtig indkomst anvendes, med henblik på en revision af beregningsgrundlaget.

Et *flertal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) mener, at man bør afvente resultatet af denne undersøgelse, inden der tages endelig stilling til løsningen af de spørgsmål, behandlingen af § 3 har givet anledning til i udvalget. Flertallet har herved lagt vægt på, at undersøgelsen påregnes udført så hurtigt, at en fornøden lovgivning vil kunne gennemføres til ikræfttræden samtidig med de i nærværende lovforslag indeholdte bestemmelser.

Et *mindretal* (venstres, det konservative folkepartis og det radikale venstres medlemmer af udvalget med undtagelse af Lis Møller) erkender, at der for de i § 3 omhandlede grupper foreligger problemer, som må løses, men mindretallet peger samtidig på, at tilsvarende problemer foreligger for andre familier under den foreslåede økonomiske grænse. Mindretallet havde derfor hellere set, at det anslåede udgiftsbeløb foreløbig var anvendt på anden måde, indtil resultatet af skattedepartementets undersøgelser foreligger. Mindretallet vil dog, efter at disse bemærkninger er gjort, indstille lovforslaget til vedtagelse i sin helhed, men henstiller til ministeren at tage § 3 op til behandling, så snart undersøgelsesresultat foreligger, for ikke at sætte et unødigt administrativt arbejde i gang.

Udvalget har drøftet, om der bør gives særlige ydelser i tilfælde, hvor moderen afholder sig helt eller delvis fra at arbejde uden for hjemmet for at passe barnet i en vis tid. Det har herunder været overvejet at give disse ydelser til alle mødre inden for denne gruppe eller at forbeholde den for enlige mødre, ligesom ydelser af forskellig størrelse har været drøftet, spændende fra nogle få hundrede kroner årligt til et beløb svarende til folkepensionens grundbeløb for enlige. Det er i udvalget gjort gældende, at der ved sådanne ydelser ville kunne opnås en vis afhjælpning af mangelen på vugge-

stuepladser. Det er udvalgets opfattelse, at spørgsmålet efter en nærmere undersøgelse bør løses, og ministeren har givet udvalget tilsagn om at ville nedsætte et hurtigt arbejdende udvalg til behandling af spørgsmålet. Det er ministerens hensigt at fremme dette arbejde, således at en eventuel lovgivning kan træde i kraft samtidig med de i nærværende lovforslag indeholdte bestemmelser.

I anledning af drøftelser om særlige ydelser i tilfælde, hvor moderen afholder sig helt eller delvis fra at arbejde uden for hjemmet for at passe barnet en vis tid, må socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget tilføje:

Man nærer dyb bekymring for, at det skal forringe kvindens stilling på arbejdsmarkedet, hvis man tilstræber at give adgang til årelangt fravær på grund af fødsel. Man er ligeledes bekymret for, at den pågældende kvinde vil have vanskeligheder ved at gentilpasse sig arbejdsmarkedet efter i en længere periode at have været ude af erhverv. Revalideringsarbejdet viser, at et fravær fra arbejdspladsen på ca. 2 år kan medføre komplikationer ved gentilpasning. Endvidere frygter man, at samfundet ikke vil magte at yde tilstrækkelig store beløb (folkepensionens grundbeløb for enlige er nævnt), således at man ikke kan udelukke, at moder og barn kan komme til at føre en særdeles fattig tilværelse.

Socialistisk folkeparti kan ikke anerkende tankerne om besparelse på vuggestuepladser, idet man netop går varmt ind for, at børneinstitutionerne udbygges. Socialistisk folkeparti ønsker, at alle kvinder får mulighed for langvarig barselhvile med fuld lønkompensation, at der skaffes tilstrækkelige vuggestue- og børnehavepladser, og at der til disse børneinstitutioner knyttes en husmoderafløsningsordning, der kan passe børnene under sygdom. Hvis en sådan husmoderafløsning ikke kan skaffes, bør moderen have fuld løn, når hun bliver hjemme for at passe sit syge barn. Hvis en kvinde af helbredsmæssige eller sociale årsager ikke magter såvel erhverv som børnepasning, bør hun efter særlig ansøgning have ret til en pensionslignende ydelse, der sætter hende i stand til under rimelige vilkår at være hjemme hos sit barn.

Det skal tilføjes, at hvis man vil yde et særligt tilskud til mødre med småbørn — og dette gælder, hvad enten gruppen kun

omfatter enlige mødre eller også gifte kvinder — bør det gælde såvel udeerhvervende som hjemmearbejdende kvinder, idet den enkelte kvinde selv skal kunne bestemme, om hun vil blive hjemme eller betale børnepasning for beløbet.

Det har endvidere været overvejet, hvorvidt bestemmelsen i § 4, stk. 3, nr. 1, vil åbne mulighed for misbrug, og hvorvidt der som følge heraf måtte være anledning til blandt andet at ændre reglerne for overvrighedens adgang til at få faderskabet fastslået. Ministeren har efter forhandling med justitsministeren udtalt, at der ikke skønnes at være grundlag for at skærpe de ovennævnte regler, men at udviklingen vil blive fulgt og spørgsmålet om fornødent taget op til fornyet vurdering. Udvalget har taget dette til efterretning.

De anvendte betegnelser for børnetilskud har været drøftet i et samråd med ministeren, som på grundlag heraf har stillet ændringsforslag indeholdende nye betegnelser.

Ved drøftelserne af bestemmelsen om moderskabsydelse har der i udvalget været enighed om, at der bør gives forhøjet ydelse ved tvillingefødsler og andre flerfødsler. Ministeren har erklæret sig enig heri og stillet nedenstående ændringsforslag nr. 10.

Et *mindretal* (Lis Møller) anser det ikke for rigtigt, at der indføres moderskabsydelse til alle uden hensyn til indkomstforhold på et tidspunkt, hvor samfundet endnu har så mange mere påtrængende sociale opgaver at løse. Mindretallet vil motivere sin stilling nærmere ved 2. behandling.

Det har i udvalget været drøftet, hvorvidt abort efter udløbet af den 6. svangerskabsmåned vil kunne medføre, at 2. del af moderskabsydelsen bortfalder, men ministeren har erklæret, at fosteret på dette tidspunkt som regel vil have nået en sådan udvikling, at der bliver tale om en fødsel med deraf følgende udbetaling af 2. del af moderskabsydelsen. Vejledning herom vil blive givet i et cirkulære.

Bestemmelserne om erstatning for mistet arbejdsfortjeneste ved fravær fra arbejde på grund af svangerskab og fødsel har været

drøftet blandt andet med henblik på, om der er tilvejebragt et passende forhold mellem størrelsen af dagpengene efter § 6 og § 9. Det er blevet gjort gældende, at dagpengene for medhjælpende husmødre er for små, men man er i udvalget enedes om, at spørgsmålet må henskydes til behandling i socialreformkommissionen, hvorfor det henstilles til ministeren at rette henvendelse herom.

I forbindelse med drøftelsen af § 8 har udvalget overvejet, hvorvidt de fastsatte krav om lønnet arbejde for at opnå dagpenge er for strenge, idet blandt andet gravide, der for nylig har afsluttet en uddannelse, ikke vil kunne opfylde kravene. Udvalget har derfor overvejet, om uddannelse i relation til § 8 kunne ligestilles med lønnet arbejde. Udvalget er dog opmærksom på, at hjælp vil kunne ydes dels af mødrehjælpen, dels af socialkontorerne. Vedrørende den sidstnævnte hjælp henvises til bemærkningerne til det ligeledes af udvalget behandlede lovforslag nr. 28 om ændring af lov om offentlig forsorg. Det fremgår heraf, at der i tilfælde af fødsel vil kunne ydes hjælp efter en lempeligere transbedømmelse. Udvalget mener derfor ikke, at der er grundlag for at fremsætte ændringsforslag. Blandt andet under hensyn til, at mødrehjælpenes bevillinger i visse henseender er meget beskedne, henstiller udvalget dog til ministeren at følge udviklingen nøje.

I tilslutning til det af ministeren stillede ændringsforslag nr. 16 har ministeren over for udvalget oplyst, at den foreslåede ændring af § 14 for så vidt angår stk. 2, som indeholder en bemyndigelse til ministeren, er begrundet i oplysninger, Københavns kommune har meddelt ministeren. Ifølge disse foreligger der særlige administrative vanskeligheder for Københavns kommune, som nødvendiggør, at der ved ministerens foranstaltning fastsættes særlige regler. Det kan næppe heller udelukkes, at lignende forhold vil gøre sig gældende for andre af de største bysamfund.

Bestemmelsen i § 20 har givet udvalget anledning til over for ministeren at rejse spørgsmål om, hvorvidt der på indeværende tidspunkt måtte være anledning til at etablere en kollektiv finansiering af den barselløn, hvis udredelse fortsat påhviler arbejdsgiverne. Efter henstilling fra ud-

valget har ministeren givet tilsagn om at anmode socialreformkommissionen om at tage spørgsmålet op til overvejelse.

Udvalget har drøftet bestemmelserne om lovens administration og har herunder indgående behandlet spørgsmålet om, hvorvidt sygekasserne, som det siden 1933 har været tilfældet, fortsat skal administrere bestemmelserne om erstatning for mistet arbejdsfortjeneste ved fravær fra arbejde på grund af svangerskab og fødsel (kapitel 3), eller om denne udbetaling skal ske gennem socialkontorerne. Under hensyn til at man i intet af tilfældene kan opnå den ideelle ordening, som ville være, at henvendelse blot skulle ske til ét kontor, og under hensyn til at hele spørgsmålet behandles i socialreformkommissionen, har det synspunkt været fremsat, at administrationen skulle forblive hos sygekasserne, indtil betænkning fra socialreformkommissionen foreligger. Dette synspunkt har imidlertid ikke kunnet samle enighed i udvalget.

Ministeren har dog stillet ændringsforslag nr. 22, hvorefter kommunerne kan træffe bestemmelse om at lade sygekasserne administrere reglerne i kapitel 3.

Udvalget har endelig drøftet, om administrationsudgifterne vil stige væsentligt som følge af den ændrede administration af børnetilskud. Udvalget finder, at spørgsmålet vil kunne tages op i forbindelse med en almindelig drøftelse af byrdefordelingen mellem stat og kommune.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Lis Møller) lovforslaget til vedtagelse med de af ministeren for familiens anliggender stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Lis Møller) kan ikke medvirke til lovforslagets vedtagelse som følge af det af mindretallet ovenfor om moderskabsydelsen anførte. Mindretallet vil motivere sin stilling nærmere ved 2. behandling.

Ad II. forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Forhøjelse af underholdsbidrag, hjælp ved fødsel og bortfald af bestemmelser om børnebidrag).

Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse med de af socialministeren stillede ændringsforslag.

Ad III. forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Bortfald af børnetillæg).

Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse med det af socialministeren stillede ændringsforslag.

Ad IV. forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Bortfald af børnetillæg).

Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse med det af socialministeren stillede ændringsforslag.

Ad V. forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Bortfald af børnetillæg m. v.).

Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse med de af socialministeren stillede ændringsforslag.

Ad VI. forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Ophævelse af regler om barseldagpenge).

Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse med det af socialministeren stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag.

I. forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelse.

Af ministeren for familiens anliggender, tiltrådt af udvalget:

Til § 1.

- 1) Ordet „almindeligt“ udgår.

Til lovforslagets afsnitsbetegnelser.

- 2) Overskriften over lovforslagets § 2 udgår.

Til § 2.

- 3) *Stk. 1* affattes således:

„*Stk. 1.* Børnetilskud udgør 660 kr. årlig for hvert barn.“

- 4) I *stk. 2* udgår ordene „Det almindelige børnetilskud udgør 832 kr. årlig“, og i stedet

indsættes: „Forhøjet børnetilskud udgør 960 kr. årlig. Det ydes ...“

Til § 3.

5) Ordene „forhøjes de i § 2, stk. 2, nævnte børnetilskud med“ udgår, og i stedet indsættes: „ydes som tillæg til forhøjet børnetilskud i henhold til § 2, stk. 2.“

Til lovforslagets afsnitsbetegnelser.

6) Overskriften over lovforslagets § 4 udgår.

Til § 4.

7) *Stk. 1* affattes således:

„*Stk. 1.* Særligt børnetilskud ydes ud over børnetilskud i henhold til § 2.“

8) I *stk. 3*, nr. 3, indføres efter „når en af“: „eller begge“.

9) I *stk. 4* udgår ordene „Det særlige børnetilskud udgør“, og i stedet indsættes: „Ydes der ikke børnetilskud efter *stk. 3*, udgør det særlige børnetilskud ...“

Til § 5.

10) Som nyt punktum tilføjes: „Moderkabsydelsen forhøjes med halvdelen for hvert barn, der fødes ud over ét“.

Til § 6.

11) I *stk. 1* tilføjes: „dog at dagpengene i hele den i § 7 nævnte periode ydes efter satsen for forsørgere.“

Til § 10.

12) Som nyt punktum tilføjes: „Begæring om forhøjelse får først efter 10 måneders forløb virkning for dagpenge i forbindelse med fødsel.“

Til § 11.

13) I *stk. 1*, 1. linje, efter ordet „børnetilskud“ indsættes: „efter kapitel 1“.

14) I *stk. 1*, nr. 4, indføres efter „lov om revalidering“: „eller i øvrigt forsørges af offentlige midler.“

Til § 13.

15) I punkt 3 tilføjes: „for så vidt angår ydelsen efter § 3 ved begyndelsen af oktober kvartal.“

Til § 14:

16) Paragraffen affattes således:

„§ 14. Børnetilskud efter kapitel 1 tilkommer barnet. Det udbetales kvartalsvis forud til barnets moder. Særligt børnetilskud, der skal udbetales til personer, som modtager folkepension, invalidepension eller pension i henhold til lov om pension og hjælp til enker m. fl., udbetales dog til pensionisten månedsvis sammen med pensionen. Tillæg til børnetilskud efter § 3 udbetales i oktober kvartal.“

Stk. 2. Ministeren for familiens anliggender bemyndiges til at fastsætte bestemmelser om udbetaling af børnetilskud efter kapitel 1 til andre end de i *stk. 1* nævnte, når hensynet til barnets tarv kræver det, og til at fastsætte nærmere regler om udbetalingen.“

Til § 15.

17) I 1. punktum efter ordet „Børnetilskud“ indføres ordene: „efter kapitel 1“.

18) Efter 2. punktum tilføjes som nyt punktum:

„Særligt børnetilskud, der skal ydes et barn efter en bidragspligtigs død, udbetales fra udløbet af den periode, for hvilken der senest er udbetalt bidrag i medfør af lovgivningen om børns retsstilling.“

Til § 16.

19) Efter ordet „børnetilskud“ indføres ordene: „efter kapitel 1“.

20) Til paragraffen føjes: „eller til en anden person end den, der i henhold til § 14, *stk. 1*, eller de efter § 14, *stk. 2*, fastsatte regler kan modtage tilskuddet.“

Til § 25.

21) I *stk. 2* tilføjes: „inden for den grænse, som overøvrigheden fastsætter“.

Til § 32.

22) Til *stk. 1* føjes som nyt punktum: „Kommunalbestyrelsen kan dog bestemme, at administrationen af reglerne i kapitel 3 henlægges til en anerkendt sygekasse under kommunalbestyrelsens tilsyn.“

23) I *stk. 2* udgår ordene „De sociale udvalgs (magistratens) afgørelser“, og i stedet

indsættes: „Afgørelser, truffet af de sociale udvalg (magistraten), og afgørelser i henhold til kapitel 3, truffet af sygekassen,“.

Til § 33.

24) I *stk. 1* indføjes efter ordet „børnetilskud“ ordene: „efter kapitel 1“.

Ny paragraf.

25) I *kapitel 7* indsættes efter § 34 som ny paragraf:

„§ 00. Offentlige myndigheder, sygekasser og arbejdsgivere skal afgive de oplysninger, der er nødvendige for en sags afgørelse.

Stk. 2. Med bøde eller hæfte straffes, medmindre strengere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov, den, der

- 1) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til brug ved afgørelser efter denne lov,
- 2) i forbindelse med en ansøgning, eller når der afkræves ham oplysninger, fortier forhold af betydning for sagens afgørelse.

Stk. 3. Den arbejdsgiver, der undlader at efterkomme et krav om oplysninger i henhold til *stk. 1*, straffes med bøde. Er lovovertrædelsen begået af et aktieselskab, et andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.“

Til § 38.

26) I *stk. 1, 3. punktum*, udgår ordene „det almindelige børnetilskud“, og i stedet herfor indsættes ordene: „børnetilskud efter § 2“. I samme punktum udgår ordene „§ 25, *stk. 1*, nævnte beløb“, og i stedet herfor indsættes ordene: „§§ 3 og 25, *stk. 1*, nævnte ydelser“.

27) I *stk. 2* udgår ordene „ændringen i normalbidragene dog for de halvårsbidrag, der forfalder efter denne dato“, og i stedet indsættes som nyt punktum: „For normalbidraget omfatter reguleringen kun hele måneder og foretages på den følgende forfaldsdag for bidraget.“

Til § 39.

28) *Stk. 1* affattes således:

„*Stk. 1.* I overensstemmelse med regler i overenskomster med andre stater kan ministeren for familiens anliggender fastsætte

bestemmelser, hvorved der med hensyn til ydelser efter kapitel 1, 2 og 6 gøres undtagelse fra betingelserne om dansk indfødsret og bopæl her i landet.“

Til § 40.

29) Paragraffen affattes således:

„§ 40. Loven træder i kraft samtidig med lov nr. 100 af 31. marts 1967 om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat).

Stk. 2. Til samme tidspunkt ophæves lov nr. 362 af 4. juli 1946 om mælkehjælp.“

Bemærkninger.

Til nr. 1 og 2.

Ændringsforslagene er begrundet med ønsker om at undlade anvendelsen af udtrykket „almindeligt børnetilskud“.

Til nr. 3 og 4.

Ændringerne af beløbene er en følge af de ved udskrivningsloven for 1967-68 foretagne forhøjelser af børnetilskuddene. Da de beløb, der skal nævnes i loven, reguleres efter pristallet med udgangspunkt i pristal 100, og da pristallet nu er 118, skal beløbene i § 2, *stk. 1*, og § 2, *stk. 2*, være henholdsvis 660 kr. og 960 kr. for pristalsreguleret at blive 780 og 1.130 kr.

Ændringerne er i øvrigt begrundet med ønsket om at indføre betegnelserne „børnetilskud“ og „forhøjet børnetilskud“.

Til nr. 5.

Ændringen foreslås med henblik på at indføre betegnelsen „tillæg til børnetilskud“.

Til nr. 6.

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 7.

Ændringen er redaktionel og er en følge af ændringen under nr. 1.

Til nr. 8.

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 9.

Ændringen foreslås for at tydeliggøre, at der ikke samtidig kan ydes særligt børnetilskud efter *stk. 3* og *stk. 4*.

Til nr. 10.

Under hensyn til de særlige udgifter, der kan være forbundet med fødsel af mere end ét barn, foreslås en forhøjelse af moderskabsydelsen i disse tilfælde.

Til nr. 11.

Efter de gældende regler ydes dagpenge før fødslen efter satsen for ikke-forsørgere og efter fødslen efter satsen for forsørgere. Satsen for ikke-forsørgere under 18 år er imidlertid lav, og det foreslås derfor, at satsen for forsørgere gælder for hele 14 ugers perioden og for alle kvinder, uanset om de er over eller under 18 år.

Til nr. 12.

Det foreslås for at udelukke tvivl at medtage tilføjelsen, uanset at resultatet følger af almindelige fortolkningsprincipper.

Til nr. 13.

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 14.

Invalidepension kan tildeles inden det fyldte 18. år, og der vil senere komme bestemmelser om andre former for offentlig forsørgelse. Da det ikke er rimeligt i sådanne tilfælde at udbetale børnetilskud, foreslås der indsat en bestemmelse om, at tilskuddet ikke ydes i disse tilfælde.

Til nr. 15.

Ændringen er redaktionel og er en følge af, at ydelsen efter § 3 skal udbetales én gang årlig i oktober kvartal, jfr. nedenfor under nr. 16.

Til nr. 16.

Det foreslås, at der i loven gives udtryk for, at børnetilskuddet principielt tilkommer barnet, og det foreslås, at tilskuddet efter § 3 udbetales én gang om året.

Efter det foreslåede stk. 2 skal ministeren for familiens anliggender dels kunne fravige hovedreglen om, til hvem udbetaling skal ske, dels i øvrigt kunne fastlægge reglerne om udbetalingen ud fra hensynet til den mest praktiske administration af ordningen.

Til nr. 17.

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 18.

Ved bestemmelsen sikres, at særligt børnetilskud kan ydes for tiden umiddelbart efter ophøret af den periode, for hvilken der er betalt bidrag efter de privatretlige regler.

Til nr. 19.

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 20.

Det foreslås, at de sociale udvalg (magistraten) i det enkelte tilfælde skal kunne bestemme, at tilskuddet skal kunne udbetales til en anden end den, der efter de almindelige regler kan modtage tilskuddet.

Til nr. 21.

Da de bidrag, der i henhold til loven om børns retsstilling fastsættes til særligt formål, kan være betydelige, foreslås det, at overøvrigheden skal kunne bestemme, hvor stor en del af bidraget der skal kunne udbetales forskudsvis. Reglen svarer til den gældende regel i lov om offentlig forsorg.

Til nr. 22.

Under hensyn til forhandlingerne ved samråd med folketingsudvalget foreslås optaget en hjemmel til, at kommunebestyrelsen kan træffe bestemmelse om, at sygekasserne administrerer reglerne.

Til nr. 23.

Ændringen er en følge af ændringen under nr. 22.

Til nr. 24.

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 25.

Forslaget svarer til regler i sociallovgivningen.

Til nr. 26.

Ændringerne er redaktionelle.

Til nr. 27.

Efter de gældende regler sker den regu-

lering af normalbidraget, som er en følge af pristalsændringer, først fra den følgende forfaldsdag for bidraget. Der kan således ikke ske efterbetaling af en forhøjelse pr. 1. april eller 1. oktober for tiden indtil forfaldsdagen.

Det foreslås at indføje en bestemmelse om, at der reguleres også for ydelsen i perioden mellem henholdsvis 1. april og 1. oktober og den følgende forfaldsdag, dog at reguleringen kun sker for hele måneder.

Til nr. 28.

Formuleringen er bragt i overensstemmelse med de senest gennemførte ændringer i den nordiske socialoverenskomst.

Ændringen foreslås endvidere med henblik på at åbne mulighed for, at personer, der ikke er statsborgere i noget land eller er statsborgere i et land, med hvilket der ikke er indgået overenskomst, kan få adgang til lovens ydelser. Bestemmelsen kan få betydning for flygtninge.

Til nr. 29.

Efter de gældende bestemmelser er reglerne om det almindelige børnetilskud knyttet til skattelovgivningen, idet bestemmelserne er optaget i udskrivningsloven. Det må anses for mest praktisk, at overførelse af reglerne fra skattelovgivningen til den familiepolitiske lovgivning sker samtidig med omlægningen af skattereglerne ved indførelse af kildeskat, og det foreslås derfor, at ikrafttrædelsesbestemmelsen ændres i overensstemmelse hermed.

Endvidere bemærkes, at bestemmelsen i lovforslagets kapitel 3 om moderskabsydelse træder i stedet for reglerne om mælkehjælp.

II. forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Forhøjelse af underholdshjælp, hjælp ved fødsel og bortfald af bestemmelser om børnebidrag).

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

1) Den under nr. 5 foreslåede affattelse af § 56, stk. 4, indledes således:

„Stk. 4. Til forældrelose børn og til enlige forsørgere med børn under 18 år ...“.

2) I den under nr. 6 foreslåede ændring af lovens § 58, stk. 2, 1. punktum, udgår ordet „eller“.

3) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer: „0. I § 58, stk. 2, 3. punktum, udgår ordet „ikke“.“

4) Efter nr. 7 indsættes som nyt nummer: „00. I § 68 erstattes ordene „kapitlerne IV og XV“ med ordene: „kapitel IV“.“

5) Efter nr. 8 indsættes som nyt nummer: „000. I § 88, stk. 1, ændres „11.850“ til: „16.000“.“

Til § 2.

6) Paragraffen affattes således:

„§ 2.

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 1968. Numrene 1, 5, 7, 00, 8, 9, 10, 11, 12, 13 og 14 træder dog først i kraft samtidig med lov om børnetilskud og andre familieydelse.

Stk. 2. Udbetaling før ikrafttrædelsen af lov om børnetilskud og andre familieydelse af bidrag i henhold til lov om offentlig forsorg §§ 76, stk. 2, 77, 78 og 79 kan ikke omfatte tidsrum efter ikrafttrædelsen af førstnævnte lov.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Forældrelose børn, over for hvem ingen har forsørgelsespligt, må i det hele hjælpes efter deres behov og skal ikke blot have hjælp til særlige formål. Det foreslås dog for klarheds skyld særligt at nævne, at forældrelose børn ligesom børn af enlige forsørgere har ret til ydelserne efter § 56, stk. 4.

Til nr. 2.

Ændringen er redaktionel og er en følge af, at bestemmelsen er ændret ved lov af 5. april 1967, således at den også omfatter arbejdsløshed.

Til nr. 3.

Efter lovens § 46 har grænsen for almindelig underholdshjælp været 85 pct. af

folkepensionen, og der har hertil kunnet ydes personligt tillæg. Efter § 58 har hjælpen kunnet ydes med beløb svarende til invalide- eller folkepension, men således at der ikke herudover kunne ydes personligt tillæg. Da grænsen for underholdshjælp efter § 46 ved lovforslaget hæves fra at være 85 pct. af til at være lig med folkepensionen, og da § 58 får et større anvendelsesområde, dels som følge af den ved lov af 5. april 1967 gennemførte ændring af bestemmelsen, hvorefter den også kan anvendes i tilfælde af arbejdsløshed, dels ved den nu foreslåede udvidelse af bestemmelsen til at gælde hjælp i forbindelse med fødsel, er det rimeligt, at der skabes mulighed for også at kunne yde tillæg til hjælpen efter § 58. Den foreslåede ændring af bestemmelsen tilsigter at åbne mulighed herfor.

Til nr. 4.

Ændringen er redaktionel og er en følge af, at reglerne i afsnit IV overføres til lov om børnetilskud og andre familieydelse.

Til nr. 5.

For adgang til at modtage børnebidrag efter forsorgsloven med det fulde beløb gælder en indtægtsgrænse af 11.850 kr. Beløbet pristalsreguleres, og grænsen er pr. 1. april 1967 13.980 kr. Beregning af indtægten sker efter regler, der nogenlunde svarer til beregningen af skattepligtig indtægt. Efter det fremsatte forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelse skal der ikke være nogen indtægtsgrænse for adgang til at modtage de børnetilskud, som afløser børnebidragene efter forsorgsloven.

Der vil blive stillet ændringsforslag til lovforslaget om børnetilskud m. v., hvorefter dette først skal træde i kraft samtidig med, at loven om kildeskat træder i kraft, i stedet for som oprindelig foreslået den 1. juli 1968. Da bestemmelsen om ophævelse af indtægtsgrænsen for adgang til at modtage hjælp til børns forsørgelse derved bliver udskudt, må det anses for ønskeligt som første etape at gennemføre en forhøjelse af indtægtsgrænsen, og det foreslås derfor, at denne allerede fra 1. april 1968 hæves til 16.000 kr., hvilket betyder, at der efter det gældende pristal vil være adgang til at modtage fuldt børnebidrag efter forsorgsloven ved en indtægt af 18.880 kr.

Da børnetillæg efter lovene om invalidepension og folkepension beregnes efter reglerne i forsorgsloven, vil ændringen få betydning for beregningen af børnetillæg til invalidepensionister og folkepensionister.

Til nr. 6.

Da der er stillet forslag om, at loven om børnetilskud og andre familieydelse først skal træde i kraft samtidig med loven om kildeskat, foreslås det, at de ændringer af forsorgsloven, som kan gennemføres uden at afvente gennemførelse af loven om børnetilskud m. v., træder i kraft den 1. april 1968. Dette gælder således bestemmelserne om forhøjelse af det almindelige beløb for underholdshjælp efter forsorgsloven og om øgede muligheder for hjælp i anledning af fødsel samt nogle redaktionelle bestemmelser.

III. forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Bortfald af børnetillæg).

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2.

Paragraffen affattes således:

„§ 2.

Loven træder i kraft samtidig med lov om børnetilskud og andre familieydelse.“

Bemærkninger.

Forslaget er en følge af, at der er stillet ændringsforslag til lovforslaget om børnetilskud og andre familieydelse, hvorefter dette først skal træde i kraft samtidig med loven om kildeskat.

IV. forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Bortfald af børnetillæg).

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2.

Paragraffen affattes således:

„§ 2.

Loven træder i kraft samtidig med lov om børnetilskud og andre familieydelse.“

Bemærkninger.

Forslaget er en følge af, at der er stillet ændringsforslag til lovforslaget om børnetilskud og andre familieydelse, hvor- efter dette først skal træde i kraft samtidig med loven om kildeskat.

V. forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Bortfald af børnetillæg m. v.).

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

- 1) Nr. 2 affattes således:
„2. § 3, stk. 2, ophæves.“

2) I den under nr. 3 foreslåede affattelse af § 13 ændres i 1. punktum „de i § 3, stk. 3 og stk. 3 a“ til: „det i § 3, stk. 3“, og i 4. punktum ændres „de i § 3, stk. 1, stk. 3, nr. 1, 1. punktum, og stk. 3 a“ til: „de i § 3, stk. 1 og stk. 3, nr. 1, 1. punktum“.

3) I den under nr. 5 foreslåede affattelse af § 15, stk. 3, 2. punktum, udgår „jfr. stk. 3 a“.

Til § 2.

- 4) Paragraffen affattes således:

„§ 2.

§ 1, nr. 2, 3 og 5, træder først i kraft samtidig med lov om børnetilskud og andre familieydelse. I tiden fra 1. april 1968 og indtil § 1, nr. 5, træder i kraft, affattes § 15, stk. 3, 2. punktum, således: „Hjælpen kan ikke overstige, hvad der kunne være ydet i pension efter § 3, stk. 1, i børnetillæg efter § 3, stk. 2, og i pensionstillæg efter § 3, stk. 4, bortset fra bidrag til sygekassen.““

Bemærkninger.

Til nr. 1-3.

Forslagene er en redaktionel følge af vedtagelsen af lov nr. 96 af 31. marts 1967 om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om pensionstillæg m. v.), hvorved bestemmelsen i lovens § 3, stk. 4 a, der angiver beløbene for pensionstillægget i tiden fra 1. april 1965 til 31. marts 1967, er ophævet.

Til nr. 4.

Forslaget er en følge af, at der er stillet ændringsforslag til lovforslaget om børnetilskud og andre familieydelse, hvor- efter dette først skal træde i kraft samtidig med loven om kildeskat. Forslaget er tillige en følge af det stillede ændringsforslag til forslag til lov om ændring af lov om offentlig for- sorg. (Forhøjelse af underholdshjælp, hjælp ved fødsel og bortfald af bestemmelser om børnebidrag), hvorefter bestemmelserne om forhøjelse af det almindelige beløb for underholdshjælp efter forsorgsloven foreslås gennemført med virkning fra 1. april 1968.

VI. forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Ophævelse af regler om barseldagpenge).

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2.

Paragraffen affattes således:

„§ 2.

Loven træder i kraft samtidig med lov om børnetilskud og andre familieydelse.“

Bemærkninger.

Forslaget er en følge af, at der er stillet ændringsforslag til lovforslaget om børnetilskud og andre familieydelse, hvor- efter dette først skal træde i kraft samtidig med loven om kildeskat.

Astrid Skjoldbo.

Albertsen.

Evald Kristensen.

Waldemar Laursen.

Niels Mørk,
formand.

Viola Nørlov.

Eigil Schytt.

P. E. Eriksen.

Søren Andersen.

Evan Jensen.

Eva Rée.

Ager Jensen.

Clara Munck.

Lis Møller.

Pia Dam.

Hanne Reintoft.

Grete Philip,
nestformand.

Bilag 1.**DE SAMVIRKENDE SOGNERÅDSFORENINGER
I DANMARK****BYMÆSSIGE KOMMUNER**

Den 15. april 1966.

Ifølge bestemmelsen i § 14 i det af socialministeren den 24. februar 1966 fremsatte forslag til lov om børnetilskud og andre familiedydelser skal børnetilskud, der efter de hidtil gældende regler så vidt muligt er blevet modregnet i de tilskudsmodtageren for vedkommende skatteår pålignede indkomstskatter m. v. til stat og kommune, fremtidig udbetales kontant — normalt til barnets moder. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget tilsigtes det herved opnået, at udbetalingen af børnetilskud kan ske kort efter et barns fødsel, medens der efter de gældende regler vil kunne gå over et år, før ydelsen af tilskud påbegyndes. I den betænkning om familiepolitik af maj 1964, der ligger til grund for lovforslaget, er det yderligere anført, at det forhold, at der efter de gældende regler kun, når skatten er mindre end børnetilskuddet, kommer et beløb til udbetaling, medens tilskuddet i øvrigt modregnes i skatten, bevirker, at børnetilskuddet ikke føles som en ydelse til et bestemt formål.

I denne anledning skal man meddele, at hensynet til at opnå en hurtig ikrafttræden af ydelse af børnetilskud efter et barns fødsel efter ovennævnte kommunale sammenslutningers opfattelse ikke begrunder indførelse af en generel ordning med kontant udbetaling af børnetilskud, idet der intet vil være til hinder for, at der under det gældende system, hvorefter børnetilskud modregnes i skatterne, skabes hjemmel for ydelse af børnetilskud med virkning fra det kvartal, der følger efter barnets fødsel, således at børnetilskuddet eventuelt af praktiske grunde udbetales kontant for det løbende skatteår.

Sammenslutningerne er enige i, at det for at hæve levevilkårene for børn af dårligt

stillede forældre ville være ønskeligt, om der kunne skabes større sikkerhed for, at forældrene anvender de ydede børnetilskud til børnenes bedste, men mener ikke, at det forhold, at børnetilskud udbetales kontant, i særlig grad kan antages at ville have denne virkning.

Såfremt forældre med små indtægter evner at holde familiens økonomi i orden, vil børnenes levevilkår hverken blive bedre eller dårligere end under den eksisterende ordning ved kontant udbetaling af børnetilskud. Har forældrene derimod uorden i økonomien, vil det være mere nærliggende at antage, at kontant udbetaling af børnetilskud vil føre til, at familiens økonomi på længere sigt forværres til skade for børnenes levevilkår. I sådanne familier vil det nemlig ikke være usædvanligt at komme bagud med skattebetalingen, hvilket med de større beløb, der bliver tale om, når børnetilskud ikke modregnes, vil være betydeligt mere belastende end under den gældende ordning.

Det må tillige forudses, at en ordning som den foreslåede vil bevirke en forøgelse af det administrative arbejde samt af kommunernes skatterestancer og omkostningerne ved skatteinddrivelsen.

Endelig skal det anføres, at der ikke ses at være noget, der taler afgørende for i alle tilfælde at lade børnetilskuddet udbetale netop til moderen. Det familiepolitiske udvalg har da heller ikke anset et forslag herom for påkrævet, men har i stedet peget på muligheden af at lade spørgsmålet om udbetalingen afgøre af rent praktiske administrative hensyn.

Der henvises i øvrigt til vedlagte afskrift af skrivelse af 26. januar 1966 fra Foreningen af Pantefogeder i Danmark.

*Godtfred Knudsen.**E. Krarup.**P. Fenneberg.**H. Hørby.*

Bilag 1 a.*Afskrift.***FORENINGEN AF PANTEFOGEDER
I DANMARK**

Formanden.

Den 26. januar 1966.

I anledning af at regeringen omgås med planer om at stille forslag til en ændring af børnetilskudsordningen derhen, at tilskuddet fremtidig udbetales kontant — eventuelt til moderen — i stedet for som nu at modregnes i de pålignede skatter, skal man tillade sig at anmode De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark om at henstille til regering og folketing, at et sådant forslag ikke nyder fremme.

Som begrundelse herfor skal man anføre, at det efter vor opfattelse er urealistisk at tro, at børnetilskuddene, hvis de udbetales kontant, i højere grad skulle komme børnene til gode, end tilfældet er nu, idet det utvivlsomt er sådan, at i de familier, hvor økonomien er dårlig — de er heldigvis relativt få — vil uansvarligheden bevirke, at pengene bliver brugt til akkurat det, som forældrene har trang og lyst til i det øjeblik, da pengene udbetales. I disse tilfælde skeles der næppe ret meget til børnenes tarv.

Med hensyn til tanken om, at pengene skal udbetales til moderen, så kan man ikke indse, at det skulle gøre nogen væsentlig forskel, for der er god grund til at tro, at det i hjem med manglende orden i økonomien lige så ofte er moderen, der bruger pengene uansvarligt og køber unødvendige og ufornuftige ting i stedet for nødvendige brugsgenstande til børnene.

I alle de andre familier med god og sund økonomi vil en kontant udbetaling ikke få væsentlig betydning — og dog! Det vil jo

blive sådan, at ved hvert skatteårs, eventuelt ved hvert kvartals begyndelse vil der blive udbetalt et større eller mindre beløb — alt efter hvor mange børn det drejer sig om — fra en offentlig kasse, som en slags „lån“, og nogle fristes måske derved til at foretage indkøb, som budgettet ikke kan bære. Efter den søde kløe kommer den sure svie, og den samme skatteyder må ved hver indbetalingstermin aflevere et endnu større beløb, end han er vant til efter de nugældende regler.

De økonomiske muligheder vil være de samme, hvad enten man modregner børnetilskuddet i de løbende skatter, eller man udbetaler det kontant med et deraf følgende større skattetilsvær som følge. At den kommunale administration ved en kontant udbetaling vil øges betydeligt, kan der ikke herske tvivl om, og det må forudses, at skatterestancerne vil stige — måske endda væsentligt.

Med hensyn til skatteyderen så må det være nok, at han skal have bud på skattekontoret for at betale nettoskatten. Det er en overflødig omvej først at skulle gå på skattekontoret for at betale bruttoskat og derefter gå på postkontoret for at hente børnetilskud — eller omvendt.

Set ud fra et opkrævningsmæssigt synspunkt er kontant udbetaling af børnetilskud ikke nogen god idé. Det er til gavn for ingen, men tværtimod til skade for nogen.

Med venlig hilsen

Gunnar Kure.

Bilag 2.**SOCIALINSPEKTØRFORENINGEN I DANMARK**

Nakskov, den 22. april 1966.

I anledning af det af socialministeren den 24. februar d. å. i folketinget fremsatte forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelse tillader socialinspektørforeningen sig herved at fremkomme med følgende bemærkninger og forslag til det ærede udvalgs overvejelse:

Det er med den allerstørste tilfredshed, man konstaterer, at lovforslaget nu i én lov samler og koordinerer reglerne om almindelige børnetilskud, bidrag til enke- og enkemandsbørn, bidrag til forældreløse børn og børnetillæg til invalide-, folke- og enkepension og fjerner de i relation til andre bidragsudbetalinger uretfærdige indtægtsgrænser for udbetaling af bidrag til børn, hvor en af forældrene er død.

Reglerne om moderskabsydelse til afløsning af mælkehjælpen, der i dag udbetales i form af mælkekort eller rekvisitioner til en begrænset personkreds, og reglerne om udbetaling af erstatning for mistet arbejdsfortjeneste ved fravær fra arbejde på grund af svangerskab og fødsel finder man ligeledes tiltalende.

Man kan udtrykke tilfredshed med, at de omhandlede ydelser med familiemæssigt perspektiv koordineres i én lov, og at loven foreslås administreret af de sociale udvalg, der som det centrale organ på det lokale plan utvivlsomt er bedst egnet til at udføre de sociale opgaver af familiepolitisk betydning.

Man finder dog anledning til at anføre, at lovforslagets terminologi med flere slags almindelige børnetilskud virker upraktisk, og man skal derfor foreslå, at de af socialdirektør Orla Jensen, Århus, i Købstadforeningens Tidsskrift af 1. april 1966 fore-

slæde betegnelser anvendes, idet man finder disse mere tiltalende og overskuelige.

Herefter skulle

1. Almindeligt børnetilskud benævnes: Børnetilskud.
2. Udvidet almindeligt børnetilskud benævnes: Forhøjet børnetilskud.
3. Forhøjelse af udvidet almindeligt børnetilskud benævnes: Særligt børnetilskud.
4. Særligt udvidet børnetilskud benævnes: Børnepension.
5. Særligt børnetilskud benævnes: Børnerente.
6. Halveret, særligt børnetilskud benævnes: Halv børnerente.

Man tillader sig i denne forbindelse at vedlægge et af socialinspektørforeningen udarbejdet ændringsudkast til lovforslaget, hvor man har anvendt de af direktør Orla Jensen foreslåede betegnelser, idet man samtidig har foreslået visse andre ændringer, som herved nærmere skal kommenteres:

Som følge af anvendelsen af andre betegnelser sker der i ændringsudkastet en udvidelse af antallet af paragraffer. De nedenfor nævnte henvisninger refererer sig imidlertid udelukkende til det af socialministeren fremsatte lovforslag.

Lovforslagets § 3.

Den i nærværende paragraf omhandlede forhøjelse af udvidet almindeligt børnetilskud (af Orla Jensen kaldet særligt børnetilskud) omfatter alene de persongrupper, der er nævnt i § 2, stk. 2, når disses skattepligtige indkomst er mindre end 11.850 kr.

Langtfra alle i disse persongrupper vil opfylde de til udbetalingen knyttede økonomiske betingelser, men til gengæld vil der forekomme en del andre familier med børn end de i § 2, stk. 2, omtalte, der vil have så lave indkomster, at de kommer under den nævnte indkomstgrænse, uden at de derved bliver berettigede til forhøjelsen af børnetilskuddet. Dette finder man mindre heldigt, og det foreslås, at reglen om udvidet almindeligt børnetilskud ændres til at omfatte alle familier med børn, der opfylder de stillede økonomiske betingelser.

Som indtægtsgrænse bruges skattepligtig indkomst, hvilket findes mindre heldigt, så længe denne bl. a. kan påvirkes af fradrag til kapitalbinding m. v., som også anvendes af familier med relativt beskedne indtægter, men med en mindre formue. Det foreslås derfor, at man i stedet for skattepligtig indkomst anvender bruttoindkomsten, som jo nu også anvendes inden for pensionsområderne. Efter lovforslaget vil en tilskudsberettiget med flere børn enten intet tilskud kunne få eller få tilskud til samtlige børn, hvorfor det foreslås, at indtægten reduceres med et bestemt beløb for hvert barn udover ét. Man har ikke i ændringsudkastet angivet bestemte tal, idet man ikke mener at have den fornødne baggrund for at kunne fastsætte størrelsen af disse tal (bruttoindkomst, fradrag m. v.).

På grundlag af det nugældende pristal udgør den i § 3 nævnte indtægtsgrænse 13.630 kr., og som det fremgår af nedenfor nævnte eksempel I, vil en enlig forsørger med 1 barn med en bruttoindkomst på 20.450 kr. og en formue på 9.000 kr. kunne nedbringe sin skattepligtige indkomst til et beløb, der ligger under den nævnte indtægtsgrænse, hvorimod et ægtepar med flere børn, som nævnt i eksempel II nedenfor, med en bruttoindkomst på 18.212 kr., men uden formue, sjældent vil kunne nedbringe sin skattepligtige indkomst under indtægtsgrænsen og således blive berettiget til forhøjelsen af børnetilskuddet:

Eksempel I — enlig forsørger med 1 barn:

Arbejdsindtægt.....	18.500 kr.
Bidrag til barn.....	1.450 -
Renter af formue (9.000 kr.) ...	500 -
	<hr/>
	20.450 kr.

Fradrag:	
Skatter.....	3.300 kr.
Lønmodtagerfradrag .	400 -
Fagforening og sygekasse	580 -
Forsikringer, ATP m. v.....	585 -
Kapitalbinding.....	2.000 -
	<hr/>
	6.865 kr.
Skattepligtig indkomst... ..	<u>13.585 kr.</u>

Eksempel II — ægtepar med flere børn:

Arbejdsindtægt.....	18.212 kr.
Fradrag:	
Skatter.....	3.170 kr.
Lønmodtagerfradrag .	400 -
Fagforening og sygekasse	860 -
ATP.....	85 -
	<hr/>
	4.515 -
Skattepligtig indkomst... ..	<u>13.697 kr.</u>

Man vil endvidere foreslå, at der i § 3 gives mulighed for på tilsvarende måde, som tilfældet er det i pensionslovene, at bortse fra en tidligere arbejdsfortjeneste, når en ellers tilskudsberettiget pludselig har mistet muligheden for at opnå sin hidtidige arbejdsfortjeneste, således at man da kunne foretage beregningen under hensyntagen til den mindre arbejdsfortjeneste, som vedkommende efter den indtrådte forandring skønsmæssigt måtte kunne opnå. Uden en sådan ændring vil bestemmelsen blive temmelig usmidig, og der vil hengå for lang tid, før en alvorlig indtægtsnedgang virker i form af forhøjelse af børnetilskuddet.

Lovforslagets § 5.

Bestemmelsen nævner intet om udbetalingens størrelse i tilfælde af tvillingefødsel, og man foreslår derfor, at den del af ydelsen, der udbetales efter fødslen, forhøjes til det dobbelte, således at den samlede ydelse i tilfælde af tvillingefødsel bliver 783 kr.

Lovforslagets § 10.

Man bør her tilføje, at retten til forhøjede dagpenge først indtræder 10 måneder efter, at forhøjelsen har fundet sted, jfr. tilsvarende bestemmelse i § 30 i lov om den offentlige sygeforsikring.

Lovforslagets § 14.

Forhøjelsen af udvidet almindeligt børnetilskud udgør et relativt beskedent beløb, og det foreslås derfor, at udbetalingen af dette beløb finder sted én gang om året. Forslaget om ændring af udbetalingen til én gang årligt — pr. 1. oktober — vil ganske givet blive til større glæde for tilskudsmodtagerne, der netop omkring dette tidspunkt står over for anskaffelse af vinterbeklædning til børnene, og et beløb, som udgør 60 til 312 kr. pr. barn, vil kunne mærkes mere end beløb, der udbetales kvartalsvis med fra 15 til 78 kr.

Såfremt beløbet skal udbetales kvartalsvis, betyder dette, at første rate skal udbetales allerede pr. 1. april, hvilket igen vil sige, at man allerede i begyndelsen af marts måned fra skattevæsenet skal have oplysninger om indkomstens størrelse på et tidspunkt, hvor skatteligningen ikke er tilendebragt. Udbetalingen af første rate må da eventuelt finde sted på grundlag af den tidligere ansatte indkomst, og regulering derefter ske i senere rater.

Ifølge § 38 skal beløbet pristalsreguleres efter reguleringspristallet for januar og juli måneder, og dette kan i forbindelse med kvartalsvis udbetaling pr. 1. april medføre, at man eventuelt skal foretage en regulering af beløbene 3 gange i løbet af ét år, nemlig pr. 1. april på grundlag af ændret januarpristal, pr. 1. juli på grund af ændrede indkomstforhold og igen pr. 1. oktober som følge af ændret juli-pristal.

Alt dette *kan* gøres, men omregninger og reguleringer af pensioner, understøttelser, lønninger osv. er efterhånden en meget stor arbejdsbyrde for den offentlige administration.

Ved en årlig udbetaling pr. 1. oktober opnår man, at de tilskudsberettigede familier på det gunstigst mulige tidspunkt får et tilskud, der kan mærkes, og at beløbet ved udbetalingen er reguleret under hensyntagen til såvel indkomst- som pristalsændringer.

Reglen i forslaget § 15 om første- og sidstegangsudbetalinger kan følges, selv om udbetaling finder sted én gang om året.

Samtidig finder man grund til at foreslå, at den del af bestemmelsen, der vedrører udbetaling til pensionister, ændres, idet man dog må formode, at pensionisterne såvel som alle andre persongrupper i almindelighed skulle være i stand til at administrere forskudsvis udbetalte ydelser.

Skulle dette ikke være tilfældet, kan man i de enkelte tilfælde bringe lovforslagets § 16 i anvendelse. Modsat kan man eventuelt indføje en bestemmelse om, at pensionister, der måtte ønske det, kan få særligt børnetilskud udbetalt månedsvis.

Lovforslagets § 16.

Denne bestemmelse foreslås ændret, således at der gives de sociale udvalg mulighed for at bestemme, hvorledes og til hvem udbetaling skal finde sted, idet der kan forekomme tilfælde, hvor moderen ikke skønnes at ville lade et beløb komme et barn eller en ung til gode — f. eks. hvor den unge ikke bor hjemme.

Lovforslagets § 34.

Så vidt det ses, indeholder lovforslaget mulighed for, at ydelse efter § 4, stk. 3, nr. 1, kan komme til udbetaling på et tidspunkt, hvor en faderskabssag endnu er løbende, men ikke afgjort, nemlig når betingelserne efter loven i øvrigt er opfyldt den 1. dag i den periode, ydelserne vedrører, jfr. § 13, nr. 3.

En del faderskabssager afsluttes først nogen tid efter fødslen og ikke sjældent efter forløbet af halve — undertiden hele — år, og det vil da ikke være urimeligt at yde udvidet almindeligt børnetilskud til moderen, indtil bidraget er fastsat, men det kan næppe være hensigten, at der i disse tilfælde udbetales moderen et beløb, svarende til det dobbelte normalbidrag.

P. f. v.

B. Meyer.

Bilag 2 a.

SOCIALINSPEKTØRFORENINGEN I DANMARK

**Ændringsudkast til lovforslag nr. 139, fremsat den 24. februar 1966:
Forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelse.**

Kapitel 1.

§ 1 affattes således:

„Børnetilskud m. v.

§ 1. Til børn under 18 år ydes børnetilskud, forhøjet børnetilskud, særligt børnetilskud, børnepension og børnerente efter reglerne i denne lov.“

Lovforslagets § 2 opdeles som § 2 og § 3.

§ 2 affattes således:

„Børnetilskud.

§ 2. Børnetilskud udgør 548 kr. årlig for hvert barn, jfr. dog § 3.“

Som § 3 indgår hele § 2, stk. 2, idet dog indledningen affattes således:

„Forhøjet børnetilskud.

§ 3. Forhøjet børnetilskud træder i stedet for det i § 2 omhandlede børnetilskud og udgør 852 kr. årlig

1) til et barn uden for ægteskab, når...“.

§ 3 ændres til § 4 og affattes således:

„Særligt børnetilskud.

§ 4. Når den, der har forældremyndigheden over et barn og har barnet hos sig, har en bruttoindtægt på mindre end

kr. årlig med et fradrag af kr. for hvert barn ud over ét, forhøjes det i § 2, henholdsvis § 3, nævnte børnetilskud og forhøjet børnetilskud med 60 kr. årlig for hver kr., bruttoindtægten er mindre end kr. årlig, indtil yderligere 312 kr. årlig.

Stk. 2. Til grund for beregningen efter stk. 1 lægges den skattepligtige bruttoindtægt i det foregående kalenderår.

Stk. 3. For så vidt den pågældende pludselig har mistet muligheden for at opnå den

hittidige arbejdsfortjeneste, kan den første beregning i henhold til stk. 1 foretages uden hensyn til den indtægt, som skyldes personligt arbejde i det foregående kalenderår, men alene under hensyntagen til den mindre arbejdsfortjeneste, som han efter den indtrådte forandring skønnes i stand til at opnå.“

§ 4 opdeles som § 5 og § 6.

§ 5 affattes således:

„Børnepension.

§ 5. Ud over børnetilskud eller forhøjet børnetilskud og eventuelt særligt børnetilskud ydes der en børnepension på 2.592 kr. årlig, når ingen af et barns forældre lever.“

Som § 6, stk. 1, indgår hele § 4, stk. 3, idet indledningen dog affattes således:

„Børnerente.

§ 6. Ud over børnetilskud eller forhøjet børnetilskud og eventuelt særligt børnetilskud ydes børnerente, der udgør 1.560 kr. årlig

1) til et barn uden for ægteskab, når...“, og § 4, stk. 4, indgår som § 6, stk. 2, og affattes således:

„Stk. 2. Børnerenten — hvis den ikke ydes efter stk. 1 — udgør halvdelen af det i stk. 1 nævnte beløb, når en af et barns forældre modtager invalidepension § 3, stk. 4, i lov om invalidepension.“

Kapitel 2.

§ 5 ændres til § 7.

Som nyt stk. 2 tilføjes:

„Stk. 2. I tilfælde af tvillingefødsel ydes moderskabsydelsen med 783 kr.“

Kapitel 3.

§ 6 ændres til § 8.

§ 7 ændres til § 9.

§ 8 ændres til § 10.

§ 9 ændres til § 11.

Ordene „efter § 6“ ændres til: „efter § 8“.

§ 10 ændres til § 12 og affattes således:

„§ 12. Retten til dagpenge efter § 11, henholdsvis forhøjelse af dagpengene, indtræder 10 måneder efter indgivelse af begæring om optagelse i dagpengeforsikringen eller om forhøjelsen, jfr. § 30 i lov om den offentlige sygeforsikring.“

Kapitel 4.

§ 11 ændres til § 13.

I stk. 1 ændres ordene „Retten til at modtage børnetilskud er betinget af“ til: „Retten til at modtage ydelser efter kapitel 1 er betinget af“.

Stk. 2 affattes således:

„Stk. 2. Retten til at modtage børnerente i de i § 6, stk. 1, nr. 3-4, og stk. 2, nævnte tilfælde er betinget af, at der ikke i henhold til loven om børns retsstilling er fastsat eller kan fastsættes underholdsbidrag. Såfremt den, der i medfør af den nævnte lov er pålagt at betale underholdsbidrag, modtager folkepension eller invalidepension, eller pensionen er bortfaldet i medfør af de i § 6, stk. 1, nr. 4, nævnte bestemmelser, ydes børnerenten dog til hel eller delvis dækning af pågældendes forpligtelse.“

I øvrigt ændres i § 13 ordet „Børnetilskud“, hvor det forekommer, til: „ydelse(r) efter kapitel 1“.

§ 12 ændres til § 14.

§ 13 ændres til § 15.

Nr. 1 affattes således:

„for moderskabsydelsen ved udløbet af den 6. svangerskabsmåned, for den sidste rates vedkommende dog ved fødslen.“

I nr. 2 ændres ordene „efter § 9“ til: „efter § 11“.

Kapitel 5.

§ 14 ændres til § 16 og affattes således:

„§ 16. Ydelser efter kapitel 1 — med undtagelse af særligt børnetilskud i henhold til § 4 — udbetales kvartalsvis forud til barnets moder eller, såfremt hun ikke lever

eller ikke har barnet hos sig, til den, der forsørger barnet.

Stk. 2. Særligt børnetilskud i henhold til § 4 udbetales for ét år ad gangen sammen med den udbetaling, der efter stk. 1 finder sted pr. 1. oktober.

Stk. 3. Børnerente, der tilkommer personer, der modtager folkepension, invalidepension eller pension i henhold til lov om pension og hjælp til enker m. fl., skal, hvis der fremsættes begæring herom, udbetales månedsvist forud sammen med pensionen.“

§ 15 ændres til § 17 og affattes således:

„§ 17. Ydelser i henhold til §§ 2, 3, 5 og 6 udbetales første gang for det kvartal, der følger efter det kvartal, i hvilket retten til tilskuddet er erhvervet, og sidste gang for det kvartal, i hvilket retten til tilskuddet ophører. Børnerente til de i § 16, stk. 3, nævnte pensionister beregnes fra den første i den måned, der følger efter den måned, i hvilken retten til børnerenten er erhvervet. Børnerenten til pensionister for et tidsrum, der er mindre end et kvartal, udbetales for den resterende del af kvartalet sammen med første pensionsudbetaling.“

§ 16 ændres til § 18 og affattes således:

„§ 18. Når det skønnes nødvendigt af hensyn til et barns tarv, kan det sociale udvalg træffe bestemmelse om, at ydelser efter kapitel 1 udbetales for kortere tidsrum end angivet i § 16, eller træffe bestemmelse om, hvorledes og til hvem sådanne ydelser skal udbetales.“

§ 17 ændres til § 19 og affattes således:

„§ 19. Moderskabsydelsen udbetales med halvdelen af den i § 7, stk. 1, nævnte ydelse efter forløbet af den 6. svangerskabsmåned, medens resten af de i § 7 nævnte ydelser udbetales ved fødslen.“

§ 18 ændres til § 20.

Ordene „dagpenge i henhold til § 9“ ændres til: „dagpenge i henhold til § 11“.

§ 19 ændres til § 21.

Ordene „i det særlige børnetilskud efter § 4, stk. 3, nr. 2“ ændres til: „i børnerenten efter § 6, stk. 1, nr. 2“.

§ 20 ændres til § 22.

Ordene „som hun har ret til efter §§ 6-7“ ændres til: „som hun har ret til efter §§ 8-9“.

Kapitel 6.

§ 21 ændres til § 23.

§ 22 ændres til § 24.

I stk. 2 ændres ordene „Betingelserne i § 11, stk. 1“ til: „Betingelserne i § 13, stk. 1“.

§ 23 ændres til § 25.

§ 24 ændres til § 26.

§ 25 ændres til § 27.

I stk. 1 ændres ordene „kan under de i § 22 nævnte betingelser“ til: „kan under de i § 24 nævnte betingelser“.

I stk. 2 ændres ordene „kan under de i § 22 nævnte betingelser“ til: „kan under de i § 24 nævnte betingelser“.

§ 26 ændres til § 28.

§ 27 ændres til § 29.

§ 28 ændres til § 30.

§ 29 ændres til § 31.

§ 30 ændres til § 32.

§ 31 ændres til § 33.

Kapitel 7.

§ 32 ændres til § 34.

§ 33 ændres til § 35.

I stk. 1 ændres ordene „udbetaling af børnetilskud“ til: „udbetaling af ydelser i henhold til kapitel 1“.

§ 34 ændres til § 36.

Som et nyt stk. 3 tilføjes:

„Stk. 3. Såfremt der i henhold til lovgivningen om børns retsstilling fastsættes bidrag til et barns underhold for et tidsrum, for hvilket der er udbetalt børnerente til barnet i henhold til § 6, modregnes den udbetalte børnerente i bidraget.“

Kapitel 8.

§ 35 ændres til § 37.

§ 36 ændres til § 38.

§ 37 ændres til § 39.

§ 38 ændres til § 40, og stk. 1 affattes således:

„§ 40. De i kapitel 1 og 2 nævnte ydelser, det i § 26 nævnte normalbidrag og de i § 27, stk. 1, nævnte beløb reguleres efter reguleringspristallet for januar og juli måneder. Beløbene forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points udsving i reguleringspristallet ud over 100 og med 2 pct. for hver fulde 2 points udsving i reguleringspristallet under 100, idet overskydende points henstår til næste regulering. De herefter fremkomne beløb afrundes for så vidt angår børnetilskud og forhøjet børnetilskud til det nærmeste med 4 delelige beløb i kroner, for så vidt angår børnepension, børnerente og det i § 26 nævnte normalbidrag til det nærmeste med 12 delelige beløb i kroner, og for så vidt angår særligt børnetilskud, moderskabsydelse og de i § 27, stk. 1, nævnte beløb til det nærmeste beløb i kroner.“

I stk. 3 ændres ordene „Den i § 3 nævnte“ til: „Den i § 4 nævnte“.

§ 39 ændres til § 41.

§ 40 ændres til § 42.

§ 41 ændres til § 43.

Bilag 3.

DANSK KVINDESAMFUND

April 1966.

Det lovforslag om børnetilskud og andre familieydelse, som socialministeren forelagde i folketinget d. 24. februar, berører en række meget væsentlige spørgsmål for familier og enlige med børn og for kvinders stilling i samfund og familie. Lovforslaget er derfor også blevet mødt med megen interesse i Dansk Kvindesamfund, og man skal hermed fremsætte en del bemærkninger til lovforslaget.

Forslaget om lov om børnetilskud og andre familieydelse bygger i det væsentlige på den betænkning om familierpolitik, der i 1964 blev afgivet af et af socialministeren nedsat embedsmandsudvalg. Om lovforslaget såvel som den familierpolitiske betænkning mener Dansk Kvindesamfund, at overvejelser og forslag i højere grad bygger på almindelige betragtninger end på undersøgelse og forskning. Ændringer af lovgivningen om ydelse til familier med børn bør efter Dansk Kvindesamfunds opfattelse foretages efter indgående undersøgelser af børnefamiliernes økonomi, deres behov for støtte såvel kontant som inden for serviceområdet og af de fordelingspolitiske virkninger. Man skal i denne forbindelse henvise til, at den familierpolitiske lovgivning i Sverige igennem mange år har været baseret på økonomisk og sociologisk forskning, foretaget bl. a. af familierberedningen under ledelse af statsrådet fru Ulla Lindström.

Om indholdet af lovforslaget skal Dansk Kvindesamfund fremsætte følgende bemærkninger:

Dansk Kvindesamfund finder, at det vil være et fremskridt, at børnetilskud udbetales kontant og kvartalsvis. Ligeledes kan man helt tilslutte sig, at indkomstgrænsen for udbetaling af bidrag til børn af enker og enkemænd og i øvrigt i henhold til resolution falder bort.

Dansk Kvindesamfund har dog også en del kritiske bemærkninger til lovforslaget.

I. Vedrørende almindelige børnetilskud.

Efter vor opfattelse bør almindelige børnetilskud udbetales uden hensyn til forsørgerens indtægt og med et beløb, der dækker en større del af de nødvendige udgifter til børns underhold end de nugældende almindelige børnetilskud. Dansk Kvindesamfund så helst, at der ikke indføres indkomstgraduering af almindelige børnetilskud.

Efter forslaget skal børnetilskud udbetales til moderen. Vi finder, at der derved sker en tilsidesættelse af faderen, og vi foreslår, at børnetilskud udbetales til barnet, idet barnets værge — i almindelige familier altså faderen og moderen — vil være berettigede til at modtage tilskuddet på barnets vegne.

Børnetilskud udgør i dag og efter forslaget samme beløb uanset barnets alder. Dansk Kvindesamfund henstiller, at det undersøges, om der er behov og mulighed for at udbetale forøgede tilskud til mindre børn, f. eks. indtil barnet er fyldt 3 år. Som begrundelse for sådanne forøgede tilskud skal man anføre, at det forøgede arbejde i hjemmet med pasning af mindreårige børn i de fleste familier medfører, at moderen må blive i hjemmet, hvorved familiens indtægt bliver mindre.

For at skabe lige vilkår og valgfrihed for alle mødre bør en „plejeydelse“ til mindreårige børn udbetales med samme beløb til alle børn uanset forældrenes indkomst, og uanset om moderen er hjemmegående eller har erhvervsarbejde. Dersom et barn er anbragt i daginstitution eller privat pleje med offentligt tilskud, bør betalingen for barnets anbringelse sættes lig med plejetilskuddet eller plejetilskuddet bortfalde,

idet der ikke bør ydes både plejetilskud og tilskud på anden måde til pasning af barnet.

Det er ikke nævnt i lovforslaget, at børnetilskud også i fremtiden skal være skattefri indkomst, men spørgsmålet blev rejst ved forslaget første behandling i folketinget. Det er Dansk Kvindesamfunds opfattelse, at børnetilskud bør være skattefri indkomst. Beskattes børnetilskuddene, bliver virkningen af tilskuddene mindre for modtagerne, ligesom udjævningen af levestandard mellem familier og enlige uden børn og børnefamilierne vil blive væsentligt forringet.

Ifølge lovforslagets § 3 skal der indføres en efter den skattepligtige indkomst gradueret forhøjelse af det almindelige børnetilskud, dersom forsørgeren er enlig eller modtager offentlig pension. Efter vor opfattelse er der adskillige familier, der vedvarende må leve på samme niveau som enlige og pensionister med lave indkomster, men disse familier er efter forslaget hverken berettigede til den generelle forhøjelse ifølge forslaget § 2, stk. 2 eller til den indkomstgraduerede forhøjelse ifølge § 3. Dansk Kvindesamfund henstiller derfor, at familier, der i økonomisk henseende kan ligestilles med de i § 3, jfr. § 2, nævnte familier, også får ret til den indkomstgraduerede forhøjelse af de almindelige børnetilskud. De økonomisk set svage familier udgør et potentielt klientel, og det er vor opfattelse, at forøgede børnetilskud vil kunne afhjælpe de virkninger, der ellers vil overvæltes på næste generation.

I øvrigt finder Dansk Kvindesamfund, at reglerne for indkomstgradueringen ifølge § 3 ikke tager tilstrækkeligt hensyn til de pågældende familiers forsørgerbyrder. Efter vor opfattelse bør der tages hensyn til familiernes størrelse, f. eks. ved at indkomstgrænsen for graduering gøres afhængig af antallet af børn i familierne.

II. Særligt børnetilskud.

Bidrag til børn af enker m. fl., i lovforslaget omdøbt til „særligt børnetilskud“, bør efter Dansk Kvindesamfunds opfattelse også gives til personer, der modtager sociale ydelser, herunder foruden de almindelige forsorgsydelser også dagpenge efter sygeforsikringsloven og dagpenge til arbejdsløshedsforsikrede. Ændres forsorgslovens ydel-

ser og dagpenge under sygdom og arbejdsløshed således, at der i stedet for faste satser eller ydelser inden for en lav maksimumsgrænse udbetales erstatninger for indkomstbortfald, der meget nær svarer til forsørgerens tidligere indkomst, vil der dog ikke være nogen begrundelse for udbetaling af særligt børnetilskud i disse tilfælde.

III. Moderskabsydelse.

Dansk Kvindesamfund har tidligere udtalt sympati for indførelse af en almindelig moderskabsydelse, nemlig i form af et almindeligt børnetilskud udbetalt ved eller i tiden lige før en fødsel. Med den foreslåede ændring af tidspunktet for udbetaling af almindelige børnetilskud vil der imidlertid i forbindelse med fødslen blive udbetalt et beløb, og Dansk Kvindesamfund skal derfor henstille, at en almindelig moderskabsydelse kun indføres, dersom der ad anden vej skaffes midler til forøget støtte til socialt og økonomisk dårligt stillede. Vi gør i denne forbindelse opmærksom på, at Mødrehjælpens budget for finansåret 1966-67 er anslået til 4,6 mill. kr. Det er vor opfattelse, at Mødrehjælpen med et større beløb kunne afhjælpe mange vanskeligheder for enlige og andre dårligt stillede mødre, og man henstiller derfor, at en forhøjelse af Mødrehjælpens budget går forud for indførelsen af en almindelig moderskabsydelse.

Dansk Kvindesamfund kan derimod tiltræde, at mælkehjælpen konverteres til en pengeydelse og ydes til alle fødende uden hensyn til indtægt.

IV. Erstatning for mistet arbejdsfortjeneste ved fravær fra arbejde på grund af svangerskab og fødsel.

Dansk Kvindesamfund finder, at det for funktionærer vil være et fremskridt, dersom en del af den erstatning ved fravær fra arbejdet, der i dag afholdes fuldt ud af arbejdsgiverne, for fremtiden afholdes af det offentlige. Det er vort indtryk, at især arbejdsgivere med få kvindelige funktionærer har været urimeligt belastede ved den hidtidige ordning.

I øvrigt skal Dansk Kvindesamfund gøre opmærksom på, at selv om indførelsen af delvis betaling af funktionærernes barsel-hvileerstatning betyder et skridt på vej mod ligestilling af kvinder i barsel-hvile-

Bilag til bet. o. lovf. om børnetilskud og andre familieydelse m. m.

perioden, er problemet ikke løst. Der vil fortsat være store forskelle mellem hjemmegående og udearbejdende kvinder og for de udearbejdende indbyrdes, alt efter om der er tale om medhjælpende hustruer, lønarbejdere, medhjælpere, funktionærer eller tjenestemænd. Det er vor opfattelse, at de mange spørgsmål omkring barselhvilebe-

stemmelserne bør søges løst under ét og ikke for hver gruppe for sig.

Dansk Kvindesamfund fremsender disse bemærkninger i håb om, at folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelse vil tage såvel den fremsatte kritik som de fremsatte forslag under velvillig overvejelse.

Med venlig hilsen

Inger Wilfred Jensen,
landsformand.

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelse.

Bilag 4.

DEN DANSKE KØBSTADFORENING

Den 2. maj 1966.

I anledning af det af socialministeren den 24. februar 1966 for folketetinget fremsatte forslag til lov om børnetilskud og andre familiedydelser skal Den danske Købstadforening efter forudgående drøftelser med Sammenslutningen af Købstædernes Sociale Udvalg herved meddele, at det foreliggende lovforslag giver anledning til følgende bemærkninger:

Idet man henviser til et af sekretæren for Sammenslutningen af Købstædernes Sociale Udvalg, socialdirektør Orla Jensen, Århus, udarbejdet notat vedrørende det foreliggende lovforslag, hvilket notat vedlægges, skal det bemærkes, at Sammenslutningen af Købstædernes Sociale Udvalg over for købstadforeningen har givet udtryk for sympati for de familiepolitisk begrundede ydelser til barselkvinder og familier med børn, som lovforslaget indebærer, men sammenslutningen finder dog anledning til at tilføje, at den med lovforslagets gennemførelse forbundne forøgelse af det offentliges udgifter med ca. 200 mill. kr. årlig ikke fuldt ud kan vurderes uden en klarlæggelse af, hvilke befolkningsgrupper der skal betale de 200 mill. kr. Usikkerheden øges derved, at det ikke er klarlagt, hvor meget af beløbet der skal bæres af en eventuel omsætningsafgift, og derved, at det ej heller er klarlagt, hvilke eventuelle kompensationer en gennemførelse af en sådan omsætningsafgift vil medføre for personer med mindre indtægt.

Sammenslutningen af Købstædernes Sociale Udvalg har konkluderet sin vurdering af det foreliggende lovforslag i en anmodning om, at folketingsudvalget overvejer:

om § 3 bør udvides til at omfatte alle „mindstbemidlede“, og
om der til § 5 bør tilføjes: „Ydelsen forhøjes med halvdelen ved tvillingefødsel“.

Af teknisk betonedede ændringer har Sammenslutningen af Købstædernes Sociale Udvalg videre henstillet, at folketingsudvalget overvejer,

om § 3-tilskud bør udbetales én gang årligt direkte fra ligningsmyndighederne, om de i socialdirektør Orla Jensens vedlagte redegørelse side 6 og 8 nævnte ændringer til § 4, stk. 3, nr. 3, og stk. 4, samt § 16 og § 10 bør gennemføres, og om lovens terminologi bør ændres i overensstemmelse med socialdirektør Orla Jensens forslag, jfr. vedlagte redegørelses side 2-3.

Sammenslutningen af Købstædernes Sociale Udvalg har over for købstadsforeningen givet udtryk for, at sammenslutningen ikke finder anledning til at fraråde, at børnetilskuddet normalt udbetales kontant til moderen, således at den hidtil gældende ret for kommunerne til at modregne pålignet skat i børnetilskuddene bortfalder.

Købstadforeningens bestyrelse, som i øvrigt kan tilslutte sig sammenslutningens ovenanførte synspunkter, skal dog i den af sagen givne anledning fremhæve til folketingsudvalgets overvejelse ved den videre behandling af lovforslaget, at lovforslaget ikke som anført i motiverne til dette vil medføre et mindre arbejde for de kommunale skattemyndigheder — tværtimod.

Skatteinddrivelsen vil blive besværliggjort i væsentligt omfang som følge af, at børnetilskuddet ikke længere kan modregnes i de pålignede skatter.

Administrationen af den nuværende børnetilskudsordning klares i langt de fleste af landets kommuner først og fremmest af hulkortcentralerne. Den beskedne lettelse, der kan blive tale om for den daglige administration, kan på ingen måde opvejes af

det meget betydelige merarbejde, der vil blive pålagt skatteinddrivelsen.

Man skal endvidere pege på, at såfremt nogle af de i lovforslaget omhandlede ydelser bliver skattepligtig indkomst, vil dette medføre en væsentlig forøgelse af det

kontrolarbejde, der er pålagt landets ligningsmyndigheder i form af kontrol af de hermed forbundne nye oplysningssedler, der skal fordeles, sorteres, registreres og kontrolleres med selvangivelserne.

P. b. v.

Woldhardt Madsen.

/ O. Ingvartsen.

Folketingets udvalg angående forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelse.

Bilag 4 a.

SAMMENSLUTNINGEN AF KØBSTÆDERNES SOCIALE UDVALG.

Den 24. februar 1966 fremsatte socialminister Kaj Bundvad forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelse.

Forslaget samler reglerne om almindeligt børnetilskud, der tages ud af skattelovgivningen, reglerne om pensionsbørnetillæg fra pensionslovene og om børnebidrag til enlige forsørgere fra forsørgsloven.

Endvidere flyttes reglerne om dagpenge under svangerskab og ved fødsel fra sygeforsikringsloven til den nye lov.

a. Børnetilskud bliver betegnelsen også for hidtidige børnetillæg til invalide- og folkepension samt hidtil såkaldt bidragsunderstøttelse (f. eks. enkebørnsbidrag osv.). Børnetilskuddene i alle afskygninger foreslås pristalsreguleret og udbetalt uden begæring kvartalsvis forud og kontant til moderen. I sammenligning med den gældende ordning for børnetilskud opnås for nyfødte, at der falder et beløb ret omgående, medens forældrene nu må vente et år eller mere, før de mærker børnetilskuddet.

b. Børnebidragsbetegnelsen opretholdes sammen med de seneste regler for forskudsvis udbetaling af børnebidrag, hvor den bidragsskyldige stadig er i live, d. v. s. med „individuel“ forfaldsdag efter bidragsdokumentet — altså oftest halvårsvis forud, og her forudsættes, at der indgives begæring.

c. Der foreslås en moderskabsydelse til alle svangre uanset indkomst, samtidig bort-

falder mælkehjælpen, der hidtil er ydet til kvinder „under sygekassegrænsen“.

d. Der foreslås erstatning med lønarbejdersygedagpengenes beløb til alle lønarbejdende kvinder (bortset fra kvindelige tjenestemænd og ligestillede) i 14 uger under fravær ved svangerskab og fødsel.

Til kvinder, der frivilligt har sikret sig dagpenge under sygdom, foreslås sikrede dagpenge ydet også i 4 uger i forbindelse med en fødsel (mod nu kun i 2 uger).

e. Administrationen af loven henlægges til de sociale udvalg, der skal udbetale såvel børnetilskud som moderskabsydelse (efter fødslen) til alle uden ansøgning.

Udvalget skal yde dagpenge i anledning af svangerskab og fødsel *efter begæring*.

Moderskabsydelse kan dog begæres med halvdelen ved udløbet af den 6. svangerskabsmåned; den sidste halvdel udbetales da ved fødslen.

a. Børnetillæg vil efter forslaget blive ydet i følgende former til børn og unge *under 18 år* uanset disses egenindtægt og uanset, om de er under uddannelse eller ej.

1. Almindeligt børnetilskud.....	til alle.....	548 kr. årlig (630).
2. Udvidet almindeligt børnetilskud:	til enlige forsørgere samt forældre, hvor begge får invalidepension eller indtægtsbestemt folkepension.	852 kr. årlig (980).
3. Forhøjelse af udvidet almindeligt børnetilskud:	til de under 2 nævnte, såfremt deres skattepligtige indkomst er mindre end 11.850 kr.	max. 312 kr. årlig (360).
Udover 1, henholdsvis udover 2 eller 2 + 3, ydes		
4. Særligt udvidet børnetilskud.....	til helt forældrelose.....	2.592 kr. årlig (2.808).
5. Særligt børnetilskud.....	til de under 2 nævnte — bortset fra de under 6 nævnte.	1.560 kr. årlig (1.692).
6. Halveret, særligt børnetilskud.....	til forældre, hvor begge får en invalidepension på laveste trin, eller en af dem får sådan, uden at den anden får højere invalidepension eller indtægtsbestemt folkepension.	

Det synes at være tanken, at børnetilskud 1, 2 og 3 ikke skal være skattepligtigt for forsørgere, medens børnetilskud 4, 5 og 6 skal være skattepligtigt.

Ikke alene en „udenforstående“, men også en såkaldt „socialpraktiker“ kan forvirres af denne sprogbrug med 3 slags almindeligt børnetilskud, hvor rent sprogligt og umiddelbart kun nr. 1 kan karakteriseres som almindeligt, d.v.s. for alle børn. Straks ved 2 og 3 er der tale om særgrupper, hvis ret jeg har karakteriseret ved udvidet, henholdsvis forhøjet udvidet almindeligt børnetilskud, og under 4, 5 og 6 ser vi 3 slags særligt børnetilskud, hvor 4 er et udvidet og 6 et nedsat særligt børnetilskud.

Det kunne være fristende at foreslå andre betegnelser, helst en terminologi med lidt færre ord.

Her er et forsøg:

1. Børnetilskud.
2. Forhøjet børnetilskud.
3. Særligt børnetilskud.
4. Børnepension (begge forældre er jo døde).
5. Børnerente.
6. Halv børnerente.

Dette er ganske vist ikke smukke og umiddelbart fuldt fortællende ord for tilskuddenes indhold, men det giver mere praktisk anvendelige betegnelser.

De anførte kronebeløb er lovens tekst, medens der i parentes er angivet størrelsen efter pristalsregulering efter det pr. 1. april 1966 gældende pristal. Tallene i parentes ved 4, 5 og 6 bliver med uændret pristal henholdsvis 2.976, 18.000 og 900 kr. den 1. april 1967 (ændring i forsørgsloven den 25. maj 1964). Medens børnetilskuddene nu bliver givet til skattepligtige forældre uanset indfødsretsforhold, begrænses de fremtidigt til personer med dansk indfødsret eller dermed ligestillede.

Fremtidigt skulle der ikke foretages indtægtsberegninger for de omtalte børnetilskud, bortset fra det, der efter forslaget kan betegnes som *forhøjelse af udvidet almindeligt børnetilskud* (men som jeg ville kalder særligt børnetilskud, jfr. nr. 3 i begge foranstående opdelinger), og karakteristisk for den nye beregningsregel for dette tilskud er, at den lægger den skattepligtige indkomst til grund. Heri ligger der en betragtelig forenkling, men spørgsmålet er, om man ikke

kunne drive forenklingen en smule videre.

Det under nr. 3 nævnte tilskud skal kun gives til mindstbemidlede, der er omfattet af lovforslagets § 2, stk. 2, d.v.s. enlige forsørgere og folke- og invalidepensionister, og indtægtsberegningsreglen i § 3 peger på, at disse personer ikke må have mere end 11.850 kr. i indtægt (efter det pr. 1. april 1966 gældende reguleringspristal er indtægtsgrænsen dog 13.630 kr.), og såfremt de har mindre end dette beløb i skattepligtig indkomst, forhøjes børnetilskuddet, der foran er nævnt under nr. 2 — udvidet almindeligt børnetilskud — med 60 kr. årlig for hver 500 kr., indtægten er mindre end den nævnte indtægtsgrænse, indtil i alt 312 kr. (efter pristal 1966: 360 kr.).

Var det urimeligt at sige, at enhver familie med børn, der har så lave indtægter, bør have denne forhøjelse? Beløbet er i sig selv ret beskedent, højst 360 kr. årlig pr. barn; og hvad enten familiens indkomst stammer fra folke- eller invalidepension eller fra arbejdsindtægt, er dens økonomiske niveau så lavt, så det må være besværligt at skaffe børnene det tilstrækkelige til deres udvikling. Man måtte kunne overveje, om man ikke for alle personer, der har børn under 18 år og en tilsvarende lav skatteindtægt, skulle yde dette beløb uden at gå omvejen over det sociale udvalg, men simpelthen kunne lade skattemyndighederne på grundlag af den lignede indkomst udsende en check til disse familier på beløbet.

Ligeledes af forenklingsgrunde måtte det være praktisk, at man for dette beskedne beløb foretager udbetalingen én gang årligt i stedet for at have ulejligheden med 4 årlige udbetalinger. Det kunne være passende, at det udsendtes den 1. juli, når man i almindelighed — så nogenlunde — har fået skatteligningen tilendebragt.

Vil man vente til 1. oktober, kunne man ramme et tidspunkt, der er gunstigt for køb af vinterbeklædning til børnene, og hvor man desuden kunne nå at få pristalsregulering for oktober-januar kvartaler med i det årlige beløb. Ved årlig udbetaling må man da enten afkorte for kvartalerne, efter at en ung er blevet 18 år, hvis man ikke vil være så large, at man trods fyldt 18 år før næste udbetaling vil give et helårsbeløb.

Årsudbetaling bør foretrækkes også af

andre forenklingshensyn. Efter forslaget tekst begynder § 3-tilskuddet den 1. juli 1967, og da vil man normalt kende den skattepligtige indkomst, men den 1. april 1968 (og da slet ikke den 1. marts) er ligningen ikke færdig. Vi kender da pristallet for januar og skal da evt. forhøje kvartals-tilskuddet (på grundlag af 1966-indtægten): 1. juli 1968 har vi ligningsresultatet og skal da eventuelt nedsætte eller forhøje kvartals-tilskuddet, fordi 1967-indtægten er anderledes. Og skal vi da eventuelt efterregulere april kvartals udbetaling på grund af ændret lignet indkomst i 1967? 1. oktober 1968 skal vi eventuelt på ny pristalsregulere.

Man må kunne skære igennem med årsudbetaling af disse — trods mængden — små beløb. Det mindste beløb vil være 15 kr. kvartalet, altså 60 kr. om året, det højeste for tiden 360 kr. årlig.

Skulle ændring af den enkeltes skattepligtige indkomst først foreligge efter 1. juli, således at § 3-tilskuddet skal ændres for hele året, kan man ved stigning i tilskuddet efterbetale, og ved nedgang som følge af højere ansat indkomst kan man jo klippe i det almindelige børnetilskud efter § 2.

En stor del af de familier med børn, der ville få fordel af, at den foreslåede § 3 udvides til alle „mindstbemidlede“, vil nok være småhandlende ægtepar og lejlighedsvis ledige arbejdsmænd, der — omend beskedent — gennem skattebetaling og indirekte afgifter er med til at dække forskudsvis udbetalte børnebidrag eller „bidragsunderstøttelser“ samt udvidet børnetilskud (§ 2, stk. 2, nr. 1) til f. eks. den fraskilte kvindelige prokurist, hvis indkomst er dobbelt så stor eller endda større end det mindstbemidlede ægtepars, men altså ikke udelukker ydelser til hendes børn, som de nævnte ægtepar ikke kan få.

a. 1-3. Børnetilskud skal som foran nævnt ydes som *almindeligt børnetilskud* med samme beløb til alle under 18 år — nemlig 548 kr. årlig, eller pristalsreguleret, nu 630 kr. Medens der nu gives mere til det femte barn, bliver der altså i fremtiden det samme børnetilskud til alle børn.

Det almindelige børnetilskud bliver dog 852 kr. — som nu — til børn af enlige forsørgere, men nyt er det, at der også bliver 852 kr. til forældre, hvor *begge* får invalide-

eller indtægtsbestemt folkepension. Efter nugældende pristal er beløbet 980 kr.

a. 4-6. Særligt børnetilskud foreslås — svarende til de hidtidige såkaldte bidragsunderstøttelser — udbetalt med normalt bidragsbeløb, men *kvartalsvis* forud til barn født uden for ægteskab, hvor faderskab ikke er fastslået, eller ingen er anset for bidragspligtige, og til børn, når kun en af forældrene lever. Er begge døde, udbetales beløb svarende til normalbidraget fra fader og moder. Indtægtsberegningen falder altså også bort på dette felt, hvor hidtil enkens eller enkemandens indtægt ville udelukke fra bidrag, medens den enlige moder kunne få bidrag uanset indtægt, når blot faderen var i live.

De hidtidige børnetillæg til invalide- og folkepension foreslås udbetalt som særligt børnetilskud *månedsvist* sammen med pensionen, og de udbetales også, selv om pensionen skulle være inddraget på grund af pensionistens ophold under særforborg eller i alderdomshjem eller plejehjem.

Indtægtsberegningen for børnetillæggene *bortfalder* som foran nævnt, dog udbetales kun med halvt beløb, når den ene af forældrene får invalidepension på laveste trin, og den anden ikke får højere invalidepension eller indtægtsbestemt folkepension.

Lovteksten kan og bør gøres tydeligere på enkelte punkter, f. eks. bør forslaget § 4, stk. 3, nr. 3, ændres til: „når i det mindste en af et barns forældre modtager folkepension efter § 3, stk. 1, i lov om folkepension eller invalidepension efter § 3, stk. 2-3, i lov om invalidepension, eller“, idet teksten: „når en af et barns forældre o.s.v.“ vil kunne tydes således, at særligt børnetilskud ikke skulle ydes, når begge forældre fik pension.

§ 4, stk. 4, bør af samme grund formuleres således:

„Det særlige børnetilskud udgør — hvis det ikke kan ydes efter stk. 3 — dog kun halvdelen af det i stk. 3 nævnte beløb, når en af et barns forældre modtager invalidepension efter § 3, stk. 4, i lov om invalidepension.“

Børnetilskuddene kan, når det skønnes nødvendigt af hensyn til et barns tarv, efter det sociale udvalgs bestemmelse udbetales

for kortere tidsrum end kvartalsvis (eller månedsvist).

Af hensyn til enkelttilfælde, hvor moderen ikke skønnes at lade et beløb komme en ung, der f. eks. ikke bor hjemme, til gode, bør der til § 16 føjes: „eller på anden måde, evt. til barnet selv“.

b. Reglerne for *udbetaling forskudsvis af børnebidrag* realitetsændres ikke, måske bortset fra følgende:

Vilkårene i forsorgslovens § 83, nr. 6, for udbetaling af bidrag til moderen, at hun lever sammen med og *forsørger* barnet, har haft den virkning hidtil, at bidrag ikke kunne udbetales, når barnet havde en vis indtægt.

Denne bestemmelse er ikke overført til lovforslaget, og deraf må man slutte, at barnets egen indtægt ikke skal udelukke bidragsudbetaling (heller ikke udbetaling af særligt børnetilskud). Motiverne siger intet herom. Nu og fremtidig kan bidragsudbetaling falde bort, såfremt bidragsskyldige opnår fritagelse for bidrag hos overørigheden, men børnetilskuddet kan ikke udelukkes ad denne vej.

c. Retten til *moderskabsydelse* og dagpenge er betinget af, at kvinden har fast bopæl her i landet og ikke er anbragt under særforborg eller børne- og ungdomsforborg, samt at hun har dansk indfødsret eller senest har været gift med en mand med dansk indfødsret eller er ligestillet med indfødt; endelig er retten til dagpenge betinget af, at arbejdet har været udført her i landet.

Der er ikke givet begrænsninger med hensyn til moderskabsydelser i f. eks. følgende tilfælde.

En ung kvinde føder sit barn på Rigshospitalet eller andet hospital. Hun og barnet optages på mødre hjem ved Mødrehjælpens foranstaltning og for hendes vedkommende for Mødrehjælpens regning. Efter gældende regler får hun det eventuelle barselfærdsbidrag på 97 kr., medens underholdsbidrag til moderen — 2 måneder før og 1 måned efter — ikke udbetales, såfremt moderen opholder sig på svangre- eller mødre hjem.

Efter lovforslaget vil hun — såfremt reglerne i forsorgsloven om barselfærdsbidrag

da ikke ændres — stadig få de 97 kr. samt moderskabsydelsen.

Det er formentlig hensigten, at moderen — uanset hendes i dette tilfælde begrænsede udgifter — skal have hele moderskabsydelsen udbetalt, bortset fra de tilfælde, hvor hun (forslagets § 12, stk. 1, nr. 2) er under særforplejning eller børne- og ungdomsforplejning.

Det bør formentlig overvejes, om moderskabsydelsen ved tvillingefødsel ikke rettelig bør sættes højere, f. eks. ved en tilføjelse til § 5: „ydelsen forhøjes med halvdelen ved tvillingefødsel“.

d. Barselhviledagpengene skal ydes til alle lønarbejdende (bortset fra tjenestemandsansatte og ligestillede). D. v. s. at kvinder, der før var omfattet af andre regler — i funktionær-, medhjælper-, lærlinge- eller sømandsloven f. eks. — skal have barseldagpenge efter den nye lov.

Dagpengene udbetales bagud for samme periode som pågældendes lønningperiode, dog udbetaler man samlet efter fødslen de dagpenge, som den frivilligt dagpengesikrede kan få i 4 uger.

Hvis arbejdsgiveren giver hel eller delvis løn, er han berettiget til at få de dagpenge, kvinden skulle have efter loven, eller, hvis dagpengene overstiger den udbetalte løn, en så stor del af dagpengene, der svarer til den udbetalte løn for samme tidsrum. Herved skulle fristelsen for en arbejdsgiver til at opsigte en kvindelig gravid funktionær være mindsket.

Retten til dagpenge gøres som nu betinget af kvindens tilknytning til arbejdsmarkedet, og forslaget § 8 sætter minimumskravet til 10 timers ugentligt arbejde i 6 måneder, før dagpenge skal begynde at løbe.

Med dagpengestørrelsen fra 1967 for en kvindelig forsørger 33 kr. og for en kvindelig ikke-forsørger 26 kr. — et beløb, der begrænses af sygeforsikringslovens bestemmelse om, at dagpengehjælpen dog højst kan udgøre $\frac{4}{5}$ af pågældendes daglige for tjeneste inden for den sidste uge før „sygemeldingen“, vil en barselkvinde, der normalt kun har haft 10 timers arbejde om ugen til 7 kr. 20 øre i timen, og som kun har haft 10 timers arbejde i den sidste uge, ikke få mere end $\frac{4}{5}$ af 12 kr. om dagen (72 kr. divideret med 6 dage) eller 9 kr. 60 øre

daglig i barselhvileperioden. Hvis hun er „klar over situationen“ og påtager sig fuld arbejdstid — 44 timer — i den sidste uge, vil hun kunne få det fulde dagpengebeløb på 33 eller 26 kr., idet hendes sidste uges løn lå over 300 kr.

I et herred med et klangfuldt navn siges det, at man allerede nu kommer ud for, at en normalt kun deltidsbeskæftiget kvinde i ugen før barselhvilen skaffer sig fuldtidsarbejde — en uges anstrengelse og 14 ugers fulde dagpenge.

Det skal tilføjes, at husmoderen uden selvstændigt erhverv frivilligt kan sikre sig 13 kr. om dagen.

I § 10 bør formentlig tilføjes: „eller efter forhøjelse af dagpengene“, jfr. sygeforsikringslovens § 30.

e. Når også dagpengeudbetalingen flyttes til det sociale udvalg (fra sygekassen), er det formentlig dels, fordi man vil samle så meget som muligt for familien i barselhvile-situationen på ét sted, og dels fordi sygekassen ikke selv bærer nogen del for denne barseldagpengeudgift.

Udgifterne ved lovforslaget, herunder merudgifterne ved udvidelsen af bestående ordninger, anslås for staten til 171 mill. kr. i det første år og 19 mill. kr. til kommunerne, efter at mælkehjælpen falder bort — den kostede staten 9 mill. kr. og kommunerne 4 mill. kr.

Moderskabsydelsen, der er beregnet som en statsudgift, anslås til 48 mill. kr. (men som sagt falder 13 mill. kr. til mælk bort).

Den altovervejende merudgift falder på almindeligt børnetilskud med 95 mill. kr. tilsyneladende udelukkende ved, at de hidtil til selvstændig skat ansatte unge under 18 år fremtidig uanset indkomst skal have almindeligt børnetilskud.

Man studser over beløbets størrelse, men motiverne kommenteres ikke med statistiske oplysninger om antallet af unge.

Til sammenligning kan anføres, at almindeligt børnetilskud nu udgør knap 800 mill. kr. om året.

Det foran omtalte § 3-tilskud er anslået til at koste 8 mill. kr., og det vil selvfølgelig kræve nøjere undersøgelse af, hvad merudgiften vil blive, såfremt man kan acceptere tanken om at give § 3-tilskud til alle „mindstbemidlede“.

Man har ikke i motiverne udtrykt, at kommunerne får en beskedent besparelse ved, at kommuneandelen i udgiften børnetillæg til invalide- og folkepensionister bortfalder; jeg vil anslå den til godt 2 mill. kr. om året — men det kan jo gå op med eventuelt øgede administrationsudgifter i kommunerne.

Med hensyn hertil kan man formode, at skatteindkrævningen kan give merarbejde, efter at modregning af skat i børnetilskud er faldet bort.

Et billede af dette afkrævningsarbejde har man en antydning af i følgende:

I Århus udgjorde hele børnetilskudsbeløbet i 1965-66: 17.286.940 kr.; heraf udbetales 1.289.332 kr. kontant til 1.424 familier. En væsentlig del af dette tal vil repræsentere nye skatteinddrivelsestilfælde. Det samlede antal skattepligtige med børn var 15.276.

De sociale udvalg vil — på trods af anven-

delse af hulkort eller magnetbånd i muligt omfang, og på trods af at indtægtsberegningssarbejdet nedsættes — nok få nogen udvidelse af arbejdet med moderskabsydelse og dagpengeudbetaling.

Sammenfattende må man ytre sympati for den foreslåede positive støtte til barselkvinder og familier med børn.

Det synes ønskeligt, om § 3 blev udvidet til at omfatte alle mindstbemidlede, også samlevende ægtepar, der ikke er omfattet af § 2, stk. 2, og moderskabsydelsen forhøjes med halvdelen ved tvillingefødsel.

Endvidere kunne man ønske en klarere terminologi med hensyn til de forskellige børnetilskud.

Derudover taler tekniske hensyn for en række beskedne tekstrettelser, som er omtalt foran.

Den 25. marts 1966.

Orla Jensen.

Bilag 5.

DANSKE KVINDERS NATIONALRAAD

Den 11. maj 1966.

I anledning af det fremsatte lovforslag om børnetilskud og andre familieydelse skal Danske Kvinders Nationalråd med tilslutning af nedennævnte 26 kvindeforeninger fremsætte følgende bemærkninger til nogle af de i forslaget indeholdte regler:

Ad forslaget § 8. Nationalrådet anerkender berettigelsen af en vis skærpelse af betingelserne for at opnå dagpenge under fravær på grund af svangerskab og fødsel, men man finder til gengæld kravene i § 8 ret strenge. Specielt med hensyn til de mange ganske unge gravide ville man anse det for ønskeligt, om der blev givet dispensationsmuligheder. En af de medunderskrivende foreninger, Kommunistiske Kvinder, har dog ment, at bl. a. hensynet til de ganske unge gravide kvinder taler mod en generel skærpelse af betingelserne for dagpenge under fravær på grund af svangerskab og fødsel.

Ad forslaget § 9. Nationalrådet er vel opmærksom på de store tekniske vanskeligheder, der er forbundet med udformningen af regler om barselsdagpenge til de her omhandlede grupper kvinder. Man skal dog henlede opmærksomheden på, at bestemmelsen i sin nuværende udformning medfører adskillige uheldige konsekvenser. Som et særligt fremtrædende eksempel herpå skal nævnes, at en del kvinder, der både har en fuld arbejdsdag uden for hjemmet, og som derudover varetager pasningen af dette, kun kan opnå dagpenge i forbindelse med fødsel i 4 uger, medens de i §§ 6-8 nævnte kvindegrupper, der har nøjagtig samme arbejdsvilkår, opnår dagpenge i 14 uger. Hertil kommer, at medens andre sygeforsikrede kan opnå dagpenge indtil

33 kr., kan husmødre uden selvstændigt erhverv kun opnå dagpenge på maksimalt 13 kr., idet forslaget henviser til Sygeforsikringslovens afsnit I, herunder § 27, stk. 1. Denne regel fortolkes i øvrigt af socialministeriet således, at hustruer, der arbejder i deres mands virksomhed, stilles som husmødre uden selvstændigt erhverv selv i tilfælde, hvor de arbejder i mandens virksomhed i fuld daglig arbejdstid. Urimeligheden i dette forhold understreges yderligere af, at der indrømmes gifte mænd, der arbejder i deres hustrus virksomhed, adgang til at forsikre sig for lovens højeste dagpengebeløb, forudsat at de i øvrigt opfylder dens betingelser for en sådan forsikring.

Nationalrådet finder, at det ville være uheldigt, om disse urimeligheder i Sygeforsikringsloven nu overføres til nærværende lovforslag, og mener, at det ville være rigtigst, om der blev skabt hjemmel for, at alle kvinder får adgang til i tilfælde af sygdom eller barsel at sikre sig de maksimale dagpenge, 33 kr. Også i de tilfælde, hvor en gift kvinde ikke har arbejde uden for hjemmet, vil de med hendes sygdom forbundne direkte og indirekte udgifter let kunne nå op på dette beløb. Efter vor opfattelse behøver man ikke at frygte misbrug, da retten til dagpenge er afhængig af, at der betales et ikke helt ringe månedligt bidrag.

Kommunistiske Kvinder har yderligere rejst spørgsmål om ens dagpengesatser for lønmodtagere uanset alder og forsørgerstatus.

Under hensyn til, at mange økonomisk dårligt stillede familier ikke vil se sig i stand til at sikre dagpenge til den hjemmearbejdende hustru, skal man foreslå en betydelig forøgelse af Mødrehjælpens bevilling til ydelse til aflastning i hjemmet i form af f. eks. hushjælp og udevask, ligesom mulig-

hederne for at tilbyde rekreative ophold bør udvides.

Ad § 14. Nationalrådet skal oplyse, at man, efter at betænkningen om familiepølitik var udkommet i efteråret 1964, foretog en undersøgelse af de tilsluttede foreningers stilling til, hvorledes der skulle forholdes med børnetilskuddets udbetaling, hvis disse regler fjernes fra deres nuværende forbindelse med skatterne. Man henlede i denne forbindelse opmærksomheden på flere tænkelige fremgangsmåder, herunder at man kunne lade tilskuddet tilfalde moderen, men også at man kunne betragte det som barnets ejendom, hvilket ville medføre, at udbetaling skulle ske til barnets værge(r) i overensstemmelse med reglerne i myndighedslovens § 50 a, stk. 2.

22 foreninger tiltrådte denne sidste mulighed, medens 6 foreninger mente, at børnetilskud principielt bør udbetales til moderen under henvisning til, at der derved forventes at være større sikkerhed for, at pengene i praksis ville blive anvendt til barnets tarv.

Nationalrådet ønsker i øvrigt gerne at fremhæve, at gennemførelse af det forelig-

gende lovforslag ikke vil overflødig gøre det arbejde, som Mødrehjælpen udfører til støtte for socialt dårligt stillede mødre. Tværtimod er det vor opfattelse, at denne virksomhed bør udbygges, da den er et vigtigt led i bestræbelserne på at nedbringe antallet af aborter og dødeligheden blandt børn af enligstillede mødre og andre mødre med sociale problemer. Det kan her nævnes, at dødelighedsprocenten blandt enlige mødres børn er væsentlig større end blandt børn med både far og mor. Hertil kommer, at de forhold, hvorunder børn lever i de første leveår, er af aldeles afgørende betydning for deres fremtidige helbredstilstand, og at sociale forbedringer i tide kan hindre, at de senere varigt falder samfundet til byrde. Det bør i denne forbindelse nævnes, at Mødrehjælpen er i forbindelse med 90 pct. af de ugifte mødre, 20 pct. af de gifte mødre og et ikke ubetydeligt antal fraskilte, fraseparerede og forladte kvinder. Mødrehjælpen har således kontakt med en meget stor del af de vanskeligst stillede mødre og må udføre sit omfattende arbejde for dem for et beløb, der er overordentlig ringe i forhold til det samlede sociale budget.

Danske Kvinders Nationalraad

Gudrun Refskund Thomsen,
formand.

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om børnetilskud og andre familiedydelser.

Bilag 5 a.**DANSKE KVINDERS NATIONALRAAD****Nedennævnte foreninger har tilsluttet sig foranstående skrivelse.**

Danmarksunionen af Soroptimistklubber
 Dansk Børnehaveråd
 Dansk Kvindesamfund
 Dansk Sygeplejeråd
 Danske Kvindelige Lægers Klub
 Danske Kvinders konservative Forening
 De danske Husmoderforeninger
 De samvirkende danske Husholdningsforeninger
 De samvirkende danske Husmandsforeningers Husholdningsudvalg
 Den danske Diakonissestiftelse
 Foreningen af danske Husholdningslærere
 Foreningen til Værn for enligstillede Kvinder

Frelsens Hærs Kvindeforening, Hjemforbundet
 Hjemmenes og Kvindernes Lytterforening
 Husligt Arbejderforbund
 Katolske Menighedsplejer
 Kommunistisk Partis Kvindeudvalg
 KFUK i Danmark
 KFUK Spejderne
 Kvindelig Idrætsforening
 Københavns Husmoderforening
 Københavns Kommunelærerforening
 Mariaforbundets praktisk-social Kursus
 Sammenslutningen af uddannede Husmoder-afløsere
 Søsterforeningen inden for NIOGT
 Søsterforeningen under DNGO

Bilag 6.

DE SAMVIRKENDE CENTRALFORENINGER AF SYGEKASSER I DANMARK

Den 12. oktober 1966.

I anledning af ovennævnte lovforslag skal vi tillade os at henlede udvalgets opmærksomhed på den ændring af administrationen af barseldagpenge, som socialministeren har foreslået.

Barseldagpenge til lønmodtagere har siden gennemførelsen af socialreformen i 1933 været udbetalt af sygekasserne, ligesom sygekasserne i øvrigt siden 1933 har ydet kvindelige medlemmer barseldagpenge, såfremt disse har sikret sig sygedagpenge.

I betragtning af at sygekasserne yder godtgørelse for jordemoderhjælp og lægehjælp ved fødsel, forekommer det os upraktisk for medlemmerne, at de efter socialministerens forslag skal henvende sig til det sociale udvalg vedrørende udbetaling af barseldagpenge.

Vi har opfattelsen af, at det ved ændringer af den sociale lovgivning må tilstræbes at forenkle administrationen og at gøre ydelserne så effektive som muligt for befolkningen. Det fremlagte forslag går i modsat retning. Det vil medføre en mere indviklet administration og større ulejlighed for befolkningen og i givet fald medføre, at barseldagpengene ikke kommer til udbetaling til alle, som har ret til disse.

Efter forslaget § 32 skal administrationen af barseldagpengene påhvile de sociale udvalg, hvis afgørelser kan indbringes for vedkommende amtmand eller i visse tilfælde for socialministeren.

Det vil være ensbetydende med, at kvinder, der under svangerskabet har oppebåret sygedagpenge fra sygekassen på grundlag af anmodning herom og eventuelle lægeerklæringer fra det tidspunkt, da der skønnes at være 8 uger til fødslen, på ny skal fremsætte anmodning om dagpenge, men til et andet organ, nemlig det sociale udvalg.

Det forekommer os unægtelig, at det ville være betydeligt lettere, om barseldagpengene også kunne udbetales af sygekassen. I visse tilfælde, når der er ydet barseldagpenge i 14 uger, vil man komme ud for, at vedkommende atter skal henvende sig til sygekassen om fortsat udbetaling af sygedagpenge. Det forekommer os noget vanskeligt at forklare befolkningen begrundelsen for, at dagpengene i visse tidsrum udbetales af de sociale udvalg og i visse tidsrum af sygekasserne. Dette vil blive en unødigt belastning af såvel de sociale udvalgs som sygekassernes administration og navnlig blive en belastning for dem, der har ret til hjælpen.

Hertil kommer yderligere den tvivl, der vil opstå mellem de to organer om, hvorvidt der i pågældende tilfælde skal udbetales sygedagpenge eller barseldagpenge, alt efter om der skønnes at være 8 uger til fødslen eller længere. Skønnes der at være 8 uger til fødslen, skal pågældende henvende sig til det sociale udvalg. Skønnes der derimod at være længere tid til, at fødslen vil indtræde, må henvendelsen rettes til sygekassen. Man vil her komme ud for, at det ene organ skal henvisse pågældende til det andet, og der vil kunne opstå tvivl mellem de to organer om, hvem der skal foretage udbetalingen. De ubehageligheder, der ofte har været kritiseret ved sondringen mellem dagpenge fra den lovpligtige ulykkesforsikring og fra de statsanerkendte sygekasser, vil nu også brede sig, når der skal tages stilling til, hvorvidt der skal ydes sygedagpenge fra sygekassen eller barseldagpenge fra det sociale udvalg.

Ved udbetalingen af barseldagpengene er det endvidere en betingelse, at pågældende har udført lønnet arbejde i mindst 6 måneder. Ved beregningen af en arbejdsperiode

skal medregnes tidsrum, i hvilke en kvinde har modtaget løn under sygdom eller dagpenge under sygdom. De sidstnævnte oplysninger ligger sygekasserne inde med, hvorfor de ret hurtigt vil være i stand til at beregne arbejdsperioden, hvorimod de sociale udvalg først skal indhente oplysningerne fra sygekasserne.

Hvad der forekommer endnu mere kunstigt, er bestemmelserne i § 9, hvorefter en kvinde, der har sikret sig frivillige dagpenge under sygdom gennem sin sygekasse, i barseltilfælde skal rette henvendelse til det sociale udvalg for at få udbetalt et beløb svarende til det, som hun er sikret i sygekassen. Mon ikke befolkningen, når den får kundskab til sådanne bestemmelser, vil reagere endog ret kraftigt. Det vil vist forekomme de fleste ret ejendommeligt, at man skal rette henvendelse til det sociale udvalg i barseltilfælde for at få udbetalt et beløb svarende til sygedagpengene. Forklaringen

på et så mærkeligt forslag er det meget svært at finde frem til.

Såfremt udvalget vil gå ind for en forenkling for befolkningen, således at der ikke skabes unødvendigt besvær for at opnå retmæssige ydelser, skal vi foreslå, at sygekasserne, der i forvejen yder lægehjælp ved fødsel og jordemoderhjælp og således er i kontakt med pågældende, fortsat bliver pålagt at udbetale barseldagpenge såvel til kvinder, der udfører lønnet arbejde for andre, som til kvinder, der frivilligt har sikret sig dagpenge i sygdomstilfælde. Vil man gennemføre en virkelig rationel ordening, bør man også overlade sygekasserne udbetalingen af moderskabsydelsen. Der er formentlig ingen fornuftig grund til at gøre tingene mere kompliceret for befolkningen end højst nødvendigt.

Vi skal sluttelig anmode om lejlighed til mundtligt for udvalget at gøre rede for vore synspunkter.

P. f. v.

Rudy Schrøder.

/ K. Franch.

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelse.

Bilag 7.

SAMMENSLUTNINGEN AF KØBSTÆDERNES SOCIALE UDVALG

Århus, den 12. januar 1967.

Sammenslutningen af købstædernes sociale udvalg tillader sig under henvisning til købstadforeningens skrivelse af 2. maj 1966 til folketingsudvalget at bede om foretræde for folketingsudvalget.

Medens man fra sammenslutningens side intet finder at indvende imod, at børnetilskuddet normalt udbetales kontant til moderen, foreslår man af hensyn til enkelttilfælde, hvor moderen ikke skønnes at ville lade et beløb komme barnet eller f. eks. en ung, der ikke bor hjemme, til gode, at der til § 16 føjes: „eller på anden måde, eventuelt til barnet“.

Man beder endvidere overvejet, at lovforslagets ordvalg for ydelser til børn om arbejdes således, at de enkelte ydelser får en betegnelse, der såvel over for befolkningen som over for administrationen klarere afgrænser de enkelte ydelser fra hinanden, og således at man i stedet for at skulle bruge betegnelser med paragrafhenvisninger får betegnelser *i ord*, der er nogenlunde dækkende.

Sålænge ikke bedre forslag haves, henvises til det forsøg på betegnelser, som er anført på side 3 i det med købstadforeningens skrivelse af 2. maj 1966 fulgte notat fra socialdirektør Orla Jensen af 25. marts 1966.

Man vil endvidere foreslå overvejet,

at forslaget § 3 bør udvides til alle mindstbemidlede, d.v.s. alle, der har en indkomst, der er mindre end den i § 3 nævnte, samt

at der til § 5 bør føjes: Ydelsen forhøjes med halvdelen ved tvillingefødsel,

at § 3-tilskud, der jo har en beskeden størrelse, af praktiske grunde bør udbetales én gang årligt og direkte fra ligningsmyndighederne fremfor anvendelsen af den udvidede administration, der ligger i kvartårlig udbetaling med indblanding af såvel ligningsmyndigheder som det sociale udvalg,

at lovtæksten i forslaget § 4, stk. 3, nr. 3, ændres til: „når i det mindste en af et barns forældre modtager folkepension efter § 3, stk. 1, i lov om folkepension eller invalidepension efter § 3, stk. 2-3, i lov om invalidepension, eller“,

at § 4, stk. 4, formuleres således: „Det særlige børnetilskud udgør — hvis det ikke kan ydes efter stk. 3 — dog kun halvdelen af det i stk. 3 nævnte beløb, når en af et barns forældre modtager invalidepension efter § 3, stk. 4, i lov om invalidepension.“, og

at der til § 10 foreslås føjet: „eller efter forhøjelse af dagpengene“.

P. B. V.

Peter Knudsen.

/ Orla Jensen.

Folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om børnetilskud og andre familieydelse.